

Stjørdal kommune

ÅRSRAPPORT 2021

Stjørdal kommune
31.03.21

Innholdsfortegnelse

1	Innledning - kommunedirektørens kommentar	4
2	MÅLOPPNÅELSE 2021 OG SÆRSKILTE FORHOLD	5
2.1	Visjon og verdier Stjørdal kommune	5
2.2	Prioriterte vedtatte mål for 2021 – resultatvurdering	5
2.2.1	Hovedmål	5
2.2.2	Særlig prioriterte mål for 2021 resultatvurdering:	6
2.3	Samarbeidet i Værnesregionen	8
2.3.1	oversikt samarbeidet i Værnesregionen	8
3	ØKONOMI	10
3.1	Hovedtall for driftsregnskap 2021 (tall i tusen kroner)	10
3.1.1	Selvkostområdene	11
3.2	Driftsresultat 2021 på ansvarsområder	12
3.2.1	Kommunedirektør, økonomi og finans, og organisasjon og strategi	12
3.2.2	Velferd	13
3.2.3	Samfunn	15
3.2.4	Politisk	16
3.2.5	Værnesregionen	16
3.2.6	Finans	17
3.3	Inntektsutvikling	18
3.4	Kostnadsutvikling	19
3.5	Utvikling av kapitalutgiftene	20
3.6	Investeringer	21
3.6.1	Bevilgningsoversikt investering (tall i tusen kroner)	21
3.6.2	De største investeringsprosjekt på hovedkapitlene (tall i tusen kroner)	22
3.7	Fond	23
3.7.1	Saldo fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner og løpende priser)	23
3.7.2	Oversikt bundne fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner)	23
3.8	KOSTRA - Finansielle nøkkeltall (3 siste år)	24
3.9	Obligatoriske regnskapsskjema	25
3.10	Oversikt balansen	26
4	STJØRDAL KOMMUNE SOM ORGANISASJON	27
4.1	Organisasjonskart – administrativ organisering	27
4.2	Ansatte	27
4.2.1	Heltid	27
4.2.2	Livsfasepolitikk	30
4.2.3	Sykefravær	30

4.3 Likestilling.....	32
4.4 HMS.....	33
4.5 Kvalitetsarbeid.....	34
4.5.1 Kvalitetssystem	34
4.5.2 Skademeldinger.....	34
4.6 Arbeidsmiljøutvalget	35
4.7 AKAN.....	36
4.8 Kompetansebehov og rekrutteringsutfordringer.....	36
4.9 Lederutvikling.....	37
4.10 Nyskaping og digitalisering.....	37
4.11 Omdømmebygging.....	37
4.12 Etikk.....	37
5 SAMFUNN OG FOLKEHELSE.....	39
5.1 Befolkningsutvikling.....	39
5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap Stjørdal kommune	40
5.2.1 Håndtering av pandemi.....	40
5.2.2 Isgang i Stjørdalselva- 28. Februar –8. mars.....	40
5.2.3 Planverk	40
5.3 FOLKEHELSE	40
5.3.1 Folkehelsearbeid	40
5.4 Annet samfunnsmedisinsk arbeid	41
5.4.1 Smittevern.....	41
5.4.2 Miljørettet helsevern	41
5.4.3 Helsemessig beredskap.....	42
5.4.4 Medisinsk faglig rådgivning for helse- og omsorgstjenestene.....	42
5.5 Miljøstatus 2021	42
5.5.1 Friluftsliv og grønnstruktur	42
5.5.2 Natur og ressursforvaltning.....	42
5.5.3 Avløp og utslipp.....	43
5.5.4 Bygg, energi og transport.....	43

1 Innledning - kommunedirektørens kommentar

Pandemi - stikkord også for året 2021 som ga næringsliv og våre tjenester store utfordringer. Som forrige år har våre institusjoner, skoler og barnehager hatt betydelige ekstraoppgaver med organisering og oppfølging av brukerne. Det ble lagt ned en formidabel innsats for å komme igjennom dette.

Vårt omorganiseringsprosjekt Vi2030 gikk etter planen, og her må ledere og tillitsvalgte takkes spesielt for samlet innsats mot felles mål. Ny organisasjonsstruktur ble sekvensielt iverksatt fra 1.juni til 1.november, da vi kunne "go live" med en ny og mindre toptung organisasjonsstruktur. På senhøsten kom meldingen fra regjeringen om at SiO (Prosjekt statlig finansiering av omsorgstjenester) måtte avvikles ett år før tiden, noe som betød et direkte tap på 60 mill. kr i inntekter i 2022. Dette ga betydelige utfordringer, og arbeidet med å finne tiltak for å kutte kostnader ble på oppdrag fra kommunestyret påbegynt straks. Pandemi og Exit SiO medførte at prosesser for å få ny organisasjonsstruktur til å sette seg måtte begrenses, men dette skal tas igjen i 2022. På byggsiden kan nevnes at vårt moderne og etterlengtede Helsehus ble åpnet, og arbeidet med Fossli omsorgssenter fortsatte etter tidsplanen. Stjørdal som vertskommune for Værnesregionen, bidro til tettere samarbeide både administrativt og politisk i 2021 gjennom en tydeligere møtestruktur.

Litt om nøkkeltall

Regnskapet for 2021 viser en samlet omsetning (driftsinntekter) på kr 2 590 mill og et netto driftsresultat på kr 148 mill, noe som er svært bra – vedtatt resultatkrav er at korrigert netto driftsresultat skal være 1,5 % av inntektene. I 2021 ble dette på 5,3 %. Etter bundne overføringer blir det avsatt totalt 85 mill kr mer enn hva som var forutsatt i forbindelse med utarbeidelsen av budsjett 2022. Dette gir et betydelig løft i kommunens egenkapital. Midlene brukes som egenkapital i planlagte investeringer, og reduserer både rente- og avdragskostnader. Dette vil frigi midler som kan brukes på tjenester til innbyggerne.

Hovedårsaken til det solide resultatet, er kostnadstilpasninger, lavere netto finanskostnader, god avkastning på likviditet, lavere lønns- og pensjonskostnader og økte statstilskudd pandemi. Vesentlig bidrag er også at skatteinngangen ble 64 mill kr høyere enn hva som ble lagt til grunn i opprinnelig budsjett. 2021 gir et godt grunnlag for videre drift, samtidig som kommunen får økt egenkapital for investeringer fremover.

Kommunedirektøren kan ikke understreke tydelig nok viktigheten av å redusere gjeld fremover og ikke overinvestere, for slik å sikre at kommende generasjoner skal kunne ha et visst økonomisk handlingsrom i vår fantastiske vekstkommune.

Også i 2021 er de politiske målsetningene om å bygge en by i sentrum, ta hele kommune i bruk, ha orden i økonomien, og være en foregangskommune innenfor klima og miljø, vært styrende for administrasjonens arbeid.

Kommunedirektøren vil avslutningsvis takke alle medarbeidere og politikere for samarbeidet i året som har gått.

Stjørdal, 29. mars 2022

Tor Jakob Reitan
Kommunedirektør

2 MÅLOPPNÅELSE 2021 OG SÆRSKILTE FORHOLD

2.1 Visjon og verdier Stjørdal kommune

Vår visjon: Et godt valg for fremtida

Våre verdier: Annerledes – raus – aktiv - miljøvennlig

2.2 Prioriterte vedtatte mål for 2021– resultatvurdering

Vedtatte mål står i kursiv.

2.2.1 Hovedmål

A: Ta hele kommunen i bruk, gjennom målrettet arbeid og tiltak som bidrar til vekst og tilflytting i alle dets lokalsamfunn.

For å lykkes med denne målsettingen, er det viktig at det arbeides kontinuerlig med å legge til rette for at det skal være attraktivt å bosette seg i alle lokalsamfunn. Spredning av folketallsveksten, og bedre utnyttelse av kommunal infrastruktur i alle deler av kommunen, bidrar til bedre kommuneøkonomi og lavere investeringsvolum. Arbeidet med å tilrettelegge for vekst og utvikling i alle deler av kommunen har derfor hatt fokus i alle sektorer også i 2021. Renovering av Hegra ungdomsskole er i gang, og prosjektering av grendefelt og bedring av vannforsyning Forradal er under arbeid. Landbruksplan 2021-2030 ble vedtatt, og arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel pågår for fullt.

B: Bygge en by i sentrum, gjennom fortetting, forsert og effektivt planarbeid, samt en utviklingsorientert holdning ovenfor næringslivet.

Planlegging og tilrettelegging for videre utbygging og utvikling av sentrum er en stor og viktig oppgave. I løpet av 2021 er det gjennomført flere tiltak som i sum skal legge til rette for en positiv og god byutvikling. Nytt helsehus ble innflyttet og tatt i bruk, og planlegging av ny Halsen barneskole er i gang. Oppgradering av Øverlands Minde før NM i friidrett i 2022 ble ferdigstilt, og man er i gang med en rehabilitering av Fosslia fjellhall. Reguleringsprosessen for utviklingen av Stjørdal stasjonsområde er i gang, og Stjørdal kommune har som grunneier sammen med Bane Nor Eiendom gjennomført mulighetsstudie med tanke på hva dette området kan utvikles til fremover i tid.

C: Ha orden i økonomien gjennom overholdelse av tildelte budsjettrammer, uten innføring av eiendomsskatt, og levere gode tjenester innenfor disse.

Netto driftsresultat på 148 mill. kr er 5,7 % av de samlede driftsinntektene, og dette er særdeles positivt. Måltallet for korrigert nettodriftsresultat er på 1,5%. Resultatet for 2021 ble på 5,3 %. Videre oppnådde vi også målkravet om disposisjonsfond med stor margin. Disposisjonsfondet til Stjørdal kommune har aldri vært høyere enn i 2021. Totalt er det nå 364 mill. kr på disposisjonsfondet, dette utgjør 14% av kommunens driftsinntekter. Det vises til kapittel 3 for grundig redegjørelse.

D: Stjørdal skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak.

Det gode arbeidet med å sette klima- og miljøarbeidet i system har fortsatt i 2021. Vårt interne klima- og miljøforum møtes med jevne mellomrom, og Stjørdal kommune deltar i nettverk for klimatilpasning Trøndelag. Nettverket drives av Statsforvalteren, Fylkeskommunen og Trondheim kommune, og har "Et klimarobust Trøndelag innen 2030" som hovedmål. Nettverket skal bistå kommunene i klimatilpasningsarbeidet. Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg, og iverksette tiltak for å på den ene siden hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære. Kommunen er pilot i «Prosjekt klimatilpasning – fra

kartlegging til tiltaksplaner - små og mellomstore kommuner i Trøndelag». Som del av dette prosjektet er det utarbeidet klimasårbarhetsanalyse av kommunen, og man har utarbeidet mål, strategier og tiltak i delen om klimatilpasning i klimaplanen.

2.2.2 Særlig prioriterte mål for 2021 resultatvurdering:

1): Håndtere Covid19-situasjonen trygt, kvalitetsmessig og økonomisk.

Hele organisasjonen har vært delaktig i håndteringen av Covid 19-situasjonen i året som har gått. Selv om pandemien har vært preget av uforutsigbarhet og stadige endringer i smittetrykk med påfølgende endringer i tjenestetilbudet, så har vi hatt god kontroll, både gjennomføringsmessig og økonomisk. I tillegg har vi hatt mye fokus på informasjon ut til befolkningen i ulike kanaler, og vi har fått mange tilbakemeldinger fra innbyggere som har vært fornøyd med kommunens innsats og følt seg trygge.

Ansatte har vært fleksible og tatt på seg store oppgaver underveis, slik at vi hele tiden har hatt bemanning i hele TISK-kjeden (testing, isolasjon, smittesporing og karantene)

Som vertskommune for Trondheim lufthavn Værnes, og Scandic hotell, har Stjørdal kommune hatt mye arbeid med både testing på flyplassen og administrering av karantenehotellordningen. I tillegg er det gjort en formidabel innsats med vaksinerings av store deler av befolkningen i løpet av året som har gått. Arbeidet med håndteringen av Covid19- situasjonen har vært preget av samarbeid og samhandling, både internt i egen kommune, mellom kommunene i Værnesregionen, med Trondheimsregionen, Statsforvalteren og frivillige organisasjoner.

2): Forberede og forbedre barnevernet kvalitetsmessig og økonomisk fram mot

Barnevernsreformen.

Alle tiltak for barn og unge har blitt omorganisert i en sektor forebygging og mestring. Enhetene har blitt mer fysisk samlokalisert. Det er etablert ei velferdsveiledning (ei dør inn), for å bedre samordning og tidlig tverrfaglig innsats. Det er jobbet med tiltakstrapp barn og familie, hvor det er fokus på at tiltak skal fortrinnsvis være i nettverk og nærmiljø. Stjørdal kommune har behov for flere 24/7 tiltak i kommunen. Oppvekstreformen gjør hele kommunen ansvarlig for å drive bedre forebyggende arbeid. Oppvekstreformen gir kommunen en negativ økonomisk konsekvens ved tiltak utenfor kommunen. Det er påstartet planlegging av en forebyggende plan som skal vedtas av kommunestyret i løpet av 2022.

3): Øke heltidsandelen blant ansatte i Stjørdal kommune

Per 31.12.21 hadde Stjørdal kommune 65 flere ansatte som jobbet heltid enn på samme tid året før.

Jf. kommunens handlingsplan for heltidskultur, fortsatte kommunen i 2021 hovedregelen med å tilby 100 % stillinger ved utlysninger av ledige stillinger, og lyse ut deltidsandeler internt for at flere medarbeidere kunne øke stillingsandel. To enheter i helse er piloter for utprøving av nye typer turnuser for å øke heltidsandelen. Se mer om arbeidet i kapittelet om heltidskultur senere i årsrapporten.

4): Redusere totalkostnadene for sosialhjelp i tråd med egenfastsatt målbilde.

NAV Værnes har også i 2021 hatt stort fokus på tiltak som motvirker kostnadsutviklingen. Som en del av oppfølgingen av dette er det gjennomført KOSTRA-analyser og sammenlignet med andre kommuner i samme KOSTRA-gruppe. Denne gjennomgangen viser at Stjørdal ikke har et høyere utgiftsnivå sammenlignet med KOSTRA-gruppe 9 og landet for øvrig (uten Oslo). Gjennomgangen viser at Stjørdal hadde høyere andel stønadsmottakere. Det var også høyere andel barn i familier som mottok økonomisk sosialhjelp, høyere andel langtidsmottakere og mottakere med sosialhjelp som viktigste inntektskilde. Dette forklarer hvorfor utgiftsnivået var høyere i Stjørdal enn for de tre kommunene med lavest utgiftsnivå. Foreløpige KOSTRA-tall viser grovt sett at dette også gjelder for 2021.

Antall ansatte ble redusert med 4 årsverk som et tiltak for å redusere utgiftene. På bakgrunn av KOSTRA-tallene har dette tiltaket medført en økt belastning på ansatte. NAV Værnes har forsøkt å løse denne utfordringen med ny teaminndeling. Målet med dette er bedre bruk av NAV-kontorets samlede kompetanse.

Det har vært jobbet godt med tiltak for å redusere utbetalingsnivået, men de forholdene som er beskrevet har vært til hinder for å oppnå reduksjon i tråd med eget fastsatt målbilde.

5): Gjennomgå internkontroll- og -rutiner for oppfølging av politiske vedtak.

Kommunedirektøren er i gang med å vurdere nytt digitalt oppfølgingssystem for politiske vedtak. Et slikt system kan knyttes opp både mot kvalitetssystemet, men også nytt sak/arkivsystem som er under implementering i hele organisasjonen. I påvente av et mer automatisert system, er det etablert et manuelt oppfølgingssystem for å sikre at alle vedtak blir fulgt opp.

6): Få på plass styringssystemer og oppfølging som sikrer at innbyggere og næringsliv ved henvendelser mottar god service og får svar på disse.

Hver dag får kommunen mange henvendelser fra innbyggerne om mange ulike saker. Disse henvendelsene kommer til servicetorget og dokumentasjonssenteret, men også direkte til leder og saksbehandlere via e-post og telefon. Etter brukerundersøkelsen i slutten av 2020, så har spesielt område Samfunn gjort et forbedringsarbeid i forhold til å svare ut henvendelser på en ordentlig måte og innenfor frister i henhold til lovverk, og ikke minst sikre at innbyggere og næringsliv får svar. Det ble utarbeidet målsettinger for arbeidet hvor både sektorledere og enhetsledere var med, og dette vil være et arbeid som står på agendaen videre fremover da dette ikke bare er et prosjekt, men en varig kulturendring. Tjenesten "SiFra" ble opprettet på kommunens hjemmeside hvor man enkelt kan melde inn feil på infrastruktur, dette videreutvikles inn i 2022. Innenfor fagområde byggesak, ble det i 2021 innført muligheten for å booke time med saksbehandler via kommunens nettside. Dette har blitt svært positivt mottatt hos de som har behov for å snakke med en saksbehandler, og det har også bidratt til en mer strukturert arbeidshverdag for saksbehandlerne. Det ses derfor på flere områder hvor man kan ha denne muligheten.

2.3 Samarbeidet i Værnesregionen

Pandemi har også i 2021 påvirket både samspill og styringsmodell i Værnesregionen, men vi har økt møtefrekvens og dialog både administrativt og politisk. Det er en erkjennelse i 2021 at samarbeidsområdene bør vurderes i 2022. Samarbeider vi om de riktige områdene, skal vi vurdere flere områder? Værnesregionen fungerer godt hvor det taes ut synergier, men deltakerne er enige om å foreta en evaluering i 2022.

2.3.1 oversikt samarbeidet i Værnesregionen

Interkommunalt tiltak jf KL § 28	Samarbeid etter 28-1.b					§28-1.c	
	Administrativt			IKT		Velferd: Oppvekst	
	Adm.ressurs	Regnskap, lønn og innfordring	Innkjøp	IKT drift	IKT investering	Barnevern	PPT
Overført fra:							
Stjørdal kommune (kontorkommune)	0	6 695	2 195	19 851	2 563	50 693	9 989
Selbu kommune	60	2 432	445	6 032	778	6 300	1 769
Tydal kommune	30	1 536	159	3 724	486	2 192	581
Meråker kommune	45	0	301	4 906	649	7 749	1 169
Frosta kommune	45	1 830	319	5 038	632	6 960	1 275
Malvik kommune	70	4 434	0	0	0	0	0
Holtålen	0	0	262	0	0	0	0
Resultat av overføringer	250	16 927	3 681	39 551	5 108	73 894	14 783
Samarbeidets egne inntekter *	0	-3 206	-1 325	-11 500	-1 277	-16 177	-1 040
Samarbeidets totale driftsutgifter	250	20 133	5 006	51 051	6 385	90 071	15 823
Resultat av virksomheten	0	0	0	0	0	0	0

* For VR regnskap/lønn inkluderer dette utfaktureringer for lønn/regnskapstjenester for 2 kirkelige fellesråd, 2 sokn, 6 menighetsråd, Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS, Fides IKS, Selbu næringssselskap og diverse enkeltoppdrag

Interkommunalt tiltak jf KL § 28	Samarbeid etter 28-1.b			
	Brann og redning	Areal og miljø	Personvern-ombud ****	Frisklivsentral
Overført fra:				
Stjørdal kommune (kontorkommune)	22 596	10 630	181	140
Selbu kommune	5 760	0	55	36
Tydal kommune	0	0	34	20
Meråker kommune	4 315	0	45	28
Frosta kommune	0	1 706	46	
Malvik kommune	0	0	0	
Resultat av overføringer	32 671	12 336	361	224
Samarbeidets egne inntekter	-1 601	-1 131	-46	0
Samarbeidets totale driftsutgifter	34 272	13 467	407	224
Resultat av virksomheten	0	0	0	0

**** Personvernombud er i 2021 omorganisert, ansvaret er derfor delt i to. Delrapporteres under både personvernombud og VarIT.

Interkommunalt tiltak jf KL § 28	Samarbeid etter 28-1.c							
	Velferd: NAV/helse/omsorg							
	NAV **	Samfunns- medisinsk enhet	Forvaltnings-kontor	Psykologer barn og unge	Samhandling	Responsssenter***	Legevakt	DMS
Overført fra:								
Stjørdal kommune (kontorkommune)	44 151	3 424	6 384	1 076	351	1 359	10 500	18 219
Selbu kommune	6 125	894	0	239	76	336	2 233	0
Tydal kommune	1 396	480	781	102	33	169	879	944
Meråker kommune	3 768	686	1 175	171	54	252	1 556	1 823
Frosta kommune	3 168		0	179	58	262	0	0
Øvrige kommuner	0		0	0	0	4 928	0	0
Resultat av overføringer	58 608	5 484	8 340	1 767	572	7 306	15 168	20 987
Samarbeidets egne inntekter	-5 092	-78	-615	-168	0	-249	6 912	-17 860
Samarbeidets totale driftsutgifter	63 700	5 562	8 954	1 934	572	7 555	22 079	38 848
Resultat av virksomheten	0	0	0	0	0	0	-13 823	0

** Kontantutbetalinger inntektsføres ikke som overføring fra kommunen. Kommunevis beløp vil derfor avvike noe fra fakturabeløpene som kommunene har betalt gjennom året.

*** Samarbeidet innen responsssenter består av totalt 13 kommuner.

3 ØKONOMI

I en vekstkommune med lave inntekter pr. innbygger er det viktig å planlegge, prioritere og utnytte ressursene på en best mulig måte for innbyggerne. God økonomistyring og planlegging vil være fundamentet for at vekstkommunen Stjørdal skal fremstå som en god samfunnsutvikler og tjenesteprodusent fremover. Betydningen av god soliditet gjennom tilstrekkelig disposisjonsfond, synes viktig i kriser som for eksempel en pandemi kan forårsake. De vedtatte finansielle måltallene ble alle oppnådd i 2021.

- Netto driftsresultat ble på 5,7 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat ble på rekordhøye 148 mill. kr. Netto driftsresultat korrigert for SIO (2,7 mill. kr avsatt bundne fond) og utbytte NTE (7,8 mill. kr avsatt bundne fond) var i 2021 på 137,6 mill. kr. Dette utgjør 5,3 % av driftsinntektene. Det finansielle måltallet for korrigert driftsresultat er minimum 1,5 %.
- Netto låneopptak i 2021 (ekskl. selvfinansierende lån) var på ca 80 mill. kr eller 3 % av måltallet på max 4 %. Det anbefales at det gjennomsnittlige netto låneopptak ikke overstiger 4 % av driftsinntektene.
- Soliditeten er god. Disposisjonsfond var ved utgangen av 2021 på kr 364 mill. kr eller 14 % av driftsinntektene. Dette er over det finansielle måltallet på 8% av driftsinntektene, og vil gi rom for å øke egenfinansiering av investeringer fremover.

3.1 Hovedtall for driftsregnskap 2021 (tall i tusen kroner)

	Regnskap 2021	Rev. Budsj. 2021	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Sum driftsinntekter	2 590 394	2 309 361	2 313 365	2 071 107
Sum driftsutgifter	2 454 524	2 237 699	2 185 808	1 969 854
Brutto driftsresultat	135 870	71 662	127 557	101 253
Brutto driftsresultat i %	5,2 %	3,1 %	5,5 %	4,9 %
Resultat finans (renter/avdrag)	-107 399	-106 715	-111 093	-108 255
Resultat finans i %	4,1 %	4,6 %	4,8 %	5,2 %
Motpost avskrivninger	119 691	115 036	118 022	111 576
Netto driftsresultat	148 051	71 507	134 486	104 573
Netto driftsresultat i %	5,7 %	3,1 %	5,8 %	5,0 %
Korrigeringer (SIO og NTE-utbytte)	-10 500	-50 000	-55 099	-45 173
Korrigert netto driftsresultat	137 551	21 507	79 387	59 400
Korrigert driftsresultat i %	5,3 %	0,9 %	3,4 %	2,9 %

Stjørdal kommunes driftsinntekter endte opp med en samlet inntekt på 2 590 mill. Kr. En økning på hele 277 mill. kr sammenlignet med 2020. Avviket i forhold til budsjett ble på hele 281 mill. kr Skatteinngangen inkludert inntektsutjevningen (+24 mill. kr), ble 58 mill. kr høyere enn revidert budsjett. Videre hadde vi høye refusjoner knyttet til karantenehotell som økte både inntekts- og kostnadssiden. Totalt hadde vi 71 mill. kr i ubudsjetterte diverse statstilskudd som i hovedsak er knyttet til pandemien. Videre fikk vi skjønnstilskudd og rammetilskudd for å dekke kostnader til pandemien som ikke var budsjettert. Sykelønnsrefusjonene ble 44 mill. kr høyere enn budsjettert. Driftsutgiftene endte på 2 455 mill. kr, noe som tilsvarer en økning på 269 mill. kr i forhold til 2020. Altså steg inntektssiden eksklusive finans med 8 mill. kr mer enn kostnadssiden. Nye regnskapsprinsipper knyttet til føring av inntekter og kostnader knyttet til vertskommunesamarbeid og eliminerings, gjorde at både inntekter og kostnader økte fra 2019 til 2020. Noe av økningen fra

2020 til 2021 kan forklares med utvidet tjenestesamarbeid. Med de nye regnskapsprinsippene gjør at utvidet tjenestesamarbeid både øker inntekt- og kostnadssiden. Avviket knyttet til budsjett er i hovedsak knyttet til ubudsjetterte forhold som kostnader til pandemien (karantenehotell mm.) og sykevikarer.

Netto driftsresultat

Hovedårsaken til det solide resultatet er merskattevekst, positive premieavvik (lavere pensjonskostnader), kostnadstilpasninger, god avkastning på likviditet og kraftfond og økte statstilskudd knyttet til pandemi. Dette gir et godt grunnlag for videre drift, samtidig som kommunen får økt egenkapital for investeringer fremover.

Netto driftsresultat fremkommer som brutto driftsresultat minus avskrivninger pluss netto finans (avdrag, rentekostnader og rente- og utbytteinntekter). Netto driftsresultat i % (netto driftsresultat/driftsinntekter) ble på 5,7 %. Dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra 2020. I og med at investeringsmoms nå ikke inngår i måltallet, har Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefalt at netto driftsresultat skal utgjøre minimum 1,75 % av driftsinntektene. Korrigert netto driftsresultat ble på 5,3 %, opp fra 3,4 % i 2020.

3.1.1 Selvkostområdene

Stjørddal kommune har utarbeidet etterkalkyler for betalingstjenester i henhold til Forskrift om beregning av selvkost. Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer, må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder, og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Stjørddal kommune sine selvkostområder er vann, avløp, slam, feiing, renovasjon og byggesak.

	Resultat 2021				Balansen 2021		
	Inntekt	Kostnad	Overskudd(+) / underskudd (-)	Årets deknings- grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) fond	Bundet fond pr 31.12.	Regn. merforb ruk
Vann	26 882	26 818	64	100,2	64	1992	
Avløp	42 736	41 600	1 136	102,7 %	1 136	0	-314
Slam	3 867	4 234	-367	91,3 %	-367	280	
Renovasjon	35 390	35 163	227	100,6 %	227	1 285	
Feiing	3 850	4 211	-361	91,4 %	-361	40	
Byggesak	6 835	6 514	321	104,9 %	321	3 688	

Kommentar: Selvkost for 2021 viser at det avsettes til bundet fond for områdene vann, renovasjon og byggesak. Avløp og renovasjon reduserer underskuddet fra tidligere år bl.a. pga. lave kapitalkostnader. For slam og feiing brukes det av fond. Det vises til vedlagt rapport fra Momentum for detaljer om selvkostområdene.

3.2 Driftsresultat 2021 på ansvarsområder

I dette kapittelet er det en redegjørelse for avvik per område. For mer utfyllende forklaringer henvises det til sektorenes årsmeldinger. Generelt er merutgifter og tapte inntekter som følge av pandemi kompensert i sin helhet, og tilført den enkelte enhets budsjettramme.

3.2.1 Kommunedirektør, økonomi og finans, og organisasjon og strategi

	Regnskap 2021			Endret budsjett 2021			Avvik 2021
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kommunedirektør	1 841	-18	1 823	653	0	653	-1 170
Økonomi inkl. Stj.andel innkjøp, lønn/regnskp og skatt	24 794	-1 152	23 642	28 820	-3 655	25 165	1 523
HR- og innovasjon inkl. Stj.andel VARIT og fellesutg	147 313	-91 439	55 874	79 310	-19 210	60 100	4 226
Overhead	0	-6 680	-6 680	0	-6 152	-6 152	528
Sum område	173 948	-99 289	74 659	108 783	-29 017	79 766	5 107

Området viser samlet et mindreforbruk på 5,1 mill. kr per 31.12.21.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 767.000 kr som ekstraordinære kostnader knyttet til utbruddet av Covid-19. Dette er ikke kompensert budsjettmessig for området. Det som ikke kommer fram i tabellen er alle arbeidstimene som er lagt ned i administrasjonen og oppgaver som er nedprioritert grunnet pandemien. Budsjettavviket er fordelt slik:

Beløp oppgitt i 1000	Bokført netto utgift	Tapt inntekt	SUM
Ansvar: 111 KOMMUNEDIREKTØR	17	0	17
Ansvar: 112 ØKONOMI	0	0	0
Ansvar: 12 HR- OG INNOVASJON	750	0	750
SUM KD, ØKONOMI, HR- OG INNOVASJON	767	0	767

Kommunedirektør har et merforbruk på ca. 1,2 mill. Kr. Dette knyttes til innsparing på 2 mill. kr i forbindelse med Vi2030, som ikke ble oppfylt. I tillegg ble utviklingsmidler på 0,8 mill. kr ikke benyttet. Øvrig drift er i balanse.

Økonomi inkl. Stjærdals andel innkjøp, lønn/regnskap og skatt viser et mindreforbruk på til sammen 1,523 mill. kr. Kommunalsjef og kontrollere har et underforbruk på kr 782 000 som blant annet skyldes økning i overhead i Værnesregionen. Økningen skyldes utvidet brannsamarbeid og arealplanlegging/reguleringsplaner for Frosta kommune.

Innkjøp viser et underforbruk på 1,03 mill. kr som skyldes en periode med vakanse i stilling, noe sykepengerefusjon, reduserte kostnader på varer og tjenester i tillegg til inntekter fra aktivitetsbasert finansiering og ekstern finansiering. Regnskap/lønn har et lite positivt avvik.

Øvrige som deriblant består av kirkelig administrasjon, kirker og gravlunder har et negativt avvik på kr 467 000, mens bevilningsavgifter har et positivt avvik på kr 108 000.

HR- og innovasjon inkludert Stj. andel av VARIT og fellesutgifter viser et mindreforbruk på 4,2 mill. Kr. Kommunalsjef har et underforbruk på kr 378 000 grunnet blant annet lite opplæring og kurs

under pandemien og noe reduserte lisenser. Utredning og strategi har et underforbruk på kr 802 000 på grunn av vakanse i stillinger. HR og digitalisering har et underforbruk på 1,889 mill. kr grunnet vakanse i stilling, sykerefusjon og eksterne midler. Internservice har et underforbruk på kr 768 000 da sentralkjøkkenet drives kostnadseffektiv og har mersalg i forhold til budsjettet. Responssenter har et underforbruk på kr 390 000 etter som flere kommuner har tilsluttet seg samarbeidet og kostnadene dermed fordeles på flere enn budsjettet.

3.2.2 Velferd

Beløp oppgitt i 1000	Regnskap 2021			Endret budsjett 2021			Avvik 2021
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kommunalsjef inkl. fellesområder	25 382	4 276	-21 106	17 755	1 295	-16 460	-4 646
Sektor barnehage	248 198	35 788	-212 410	224 098	21 518	-202 580	-9 830
Sektor grunnskole	357 961	56 510	-301 451	330 075	32 179	-297 896	-3 555
Sektor forebygging og mestring	214 957	548 191	333 234	206 677	506 669	299 992	33 242
Sektor bolig, arbeid og kvalifisering	248 970	24 274	-224 696	237 959	16 823	-221 136	-3 560
Sektor hjemmetjenester	142 235	19 438	-122 797	137 822	17 490	-120 332	-2 465
Sektor helse og omsorg	201 768	48 615	-153 153	185 068	39 315	-145 753	-7 400
Sum område	1 439 471	737 092	-702 379	1 339 454	635 289	-704 165	1 786

Samlet sett viser Velferdsområdet et mindreforbruk på 1,79 mill. kr per 31.12.21.

Kommunalsjef inkl. fellesområdet viser ved utgangen av året et merforbruk på 4,6 mill.kr.

SIO

Etat omsorg har i perioden 01.05.2016 – 31.12.2021 vært deltakerkommune i det statlige prosjektet SIO, som innebar en overgang fra rammefinansiering til stykkprisfinansiering av omsorgstjenester. Et tjenestevolum utover budsjett gir avvik både på inntekts- og utgiftssiden. Inntektene av dette prosjektet er lagt under sektor forebygging og mestring. Grunnet høye pensjonskostnader har ikke prosjektet generert overskudd i 2021. Det at man ikke har avsatt de budsjetterte 40 mil. kr til fond gjør at sektoren viser et stort mindreforbruk.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 25,5 mill.kr som ekstraordinære kostnader og som tapte inntekter knyttet til utbruddet av Covid-19. Koronarelaterte utgifter ble dekket gjennom statlige kompensasjonsordninger. Koronamidlene er fordelt slik:

Beløp oppgitt i 1000	Bokført netto utgift	Tapt inntekt	SUM
Fellesområde	483	0	483
Sektor barnehage	958	0	958
Sektor grunnskole	903	80	983
Sektor forebyggende og mestring	17 596	0	17 596
Sektor bolig, arbeid og kvalifisering	2 070	0	2 070
Sektor hjemmetjenester	1 396	0	1 396
Sektor helse og omsorg	1 980	0	1 980
Sum område	25 386	80	25 466

Barnehageområdet viser et negativt avvik på 9,8 mill. kr ved årets slutt. Regnskapet viser at det i 2021 har vært flere barn med barnehageplass i kommunen enn budsjettert utgiftsramme, noe som utgjør et budsjettavvik på 11,4 mill.kr. I januar 2021 hadde 1 272 barn plass i barnehagen, mot 1 233 per 15.12.21. For våren var 42 av disse ikke-rettighetsbarn mot 10 per 15.12. Kommunale barnehager har i 2021 driftet innenfor pedagog- og bemanningsnorm, og viser et samlet mindreforbruk på 1,724 mill. kr i hht. budsjetttramme. Området for tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene viser samlet et mindreforbruk på 597.000 kr i forhold til budsjett. Styrkningstilbud til barnehagebarn omfatter både barn med behov for spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging grunnet nedsatt funksjonsevne og språkstimulering, i kommunale og private barnehager.

Grunnskolen med SFO viser et negativt avvik på 3,5 mill. kr. Noe som tilsvarer litt over 1 % avvik i forhold til budsjett. Avviket skyldes merforbruk lønnsutgifter, merforbruk på undervisningsmateriell (lisenser etc.) og økt behov for spesialpedagogisk hjelp i private skoler. Elever med ulike typer vansker i både skole og SFO krever god voksentetthet for å opprettholde et godt læringsmiljø.

Sektor forebygging og mestring viser samlet et mindreforbruk på 33,2 mill.kr. Dette skyldes at inntekter fra SIO-prosjektet er regnskapsført på denne sektoren.

Kompetanse og koordinering. Alle inntekter knyttet til SIO-prosjektet ligger under denne enheten, og er hovedårsaken til at enheten har et positivt budsjettavvik på 57,7 mill.

Tiltak barn og familie viser et mindreforbruk på 163.000 kr. Avviket er knyttet til et mindreforbruk på Stjørdals andel av VR PPT på 0,6 mill.kr, og et merforbruk på lavterskeltjenester samt kommunal egenandel i prosjektfinsierte lavterskeltilbud til ungdommer.

Stjørdals andel av Barnevern. Ved utgangen av året viser området et samlet merforbruk på 7,5 mill. kr av en budsjetttramme på 43,2 mill.kr. (Selv rapporterer tjenesten med et merforbruk på 7,8 mill.kr som Stjørdals andel. Dette skyldes at det er en differanse mellom opprinnelig vedtatt VR-budsjett og etatens avsetning).

1,1 mill. kr av avviket er knyttet til administrasjonskostnader i 2021, herav merforbruk på vikarer og overtid, samt tolketjenester og innleie av generell juridisk veiledning. Det har også vært en stor økning i undersøkelsessaker i 2021, noe som påvirker administrasjonskostnadene. Tjenesten har hatt 25 saker til fylkesnemnda og 4 saker i tingretten for Stjørdal, noe som har resultert i et merforbruk på 0,8 mill. kr i forhold til budsjett. Tiltak i hjemmet viser et negativt avvik på 3,9 mill. kr, som skyldes en betydelig økning i antall barn som etter barnevernfaglig vurdering, bør ha tiltak i kommunen. Det er også en økning i bidrag samt kjøp av tjenester/avlastningstiltak, Aglo familiesenter, MST, husleie/botiltak for ungdom, familieråd. Det er særlig dyre avlastningstiltak som utgjør merforbruket. 1,7 mill. kr av merforbruket er knyttet til tiltak utenfor hjemmet, og skyldes økt kjøp av tjenester fra staten (barn/ungdom i institusjon), samt økte forsterkninger i fosterhjem som frikjøp av fosterforeldre i en periode. I tillegg har midlertidig flyttinger til institusjon blitt forlenget.

Barn og avlastning har et merforbruk på 14,4 mill. kr. Av dette står BPA for 5,6 mill. kr, mens særlig ressurskrevende tjenester ved barne- og avlastningsboligen har et merforbruk på 8,7 mill. kr. Dette har samtidig generert SIO-finansiering, slik at avviket her må sees i sammenheng med det positive avviket hos enhet kompetanse og koordinering.

Bolig, arbeid og kvalifisering viser et merforbruk på 3,6 mill. kr.

Av dette skyldes 3,4 mill. kr økte utgifter til omsorgslønn, BPA og andre kjøpte tjenester som f.eks. grønn omsorg. NAV hadde et merforbruk på 2,2 mill. kr. Dette var i hovedsak knyttet til større

utbetaling av økonomisk sosialhjelp, men tallene viser en reduksjon fra 2020 både når det gjelder sosialhjelp og drift av NAV-kontoret. De fleste øvrige enhetene i sektoren bidrar med positive avvik, hvorav Integrering har det største positive avviket (+1,3 mill. kr)

Hjemmetjenesten har et negativt avvik på 2,5 mill. kr. Enkelte enheter har overforbruk på lønn, men samlet sett er enhetene tilnærmet i balanse. Avviket må i all hovedsak tilskrives kjøp av BPA-tjenester.

Helse og omsorg har et negativt avvik på 7,4 mill. kr. Av dette er 4,4 mill. kr. knyttet til svært ressurskrevende brukere ved Fosslia omsorgssenter, hvor man for andre halvdel av året har kjøpt tjenester hos en ekstern tjenestetilbyder. Videre er om lag 2,6 mill. kr. knyttet til legeområdet. Stjørdals andel av VR DMS viser et positivt avvik på 0,7 mill. kr. På slutten av året kom det i stand en avtale med St. Olavs om salg av sengeplasser, hvilket bidro med ikke-budsjetterte inntekter. Stjørdals andel av VR Legevakt viser et negativt avvik på 0,7 mill. kr, som i stor grad skyldes overskridelser på beredskapsgodtgjørelse.

3.2.3 Samfunn

Beløp oppgitt i 1000	Regnskap 2021			Endret budsjett 2021			Avvik 2021
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Fagstab inkl næringsutv	28 382	-21 297	7 085	17 316	-9 626	7 690	605
Bydrift og infrastruktur	232 029	-157 393	74 636	228 626	-152 880	74 746	1 110
Areal og miljø	30 657	-15 387	15 270	32 265	-14 479	17 786	2 516
Kultur	84 890	-33 850	51 040	69 822	-17 684	52 138	1 098
Sum område	375 958	-227 927	148 031	348 029	-194 669	153 360	5 329

Samfunn viser et positivt avvik på 5,3 mill.kr som hovedsakelig skyldes vakanser, ubrukte driftsmidler, tilskuddsmidler og refusjoner. Forklaring for hver enkelt enhet kommer under og i vedlagte årsrapporter pr sektor.

Fagstab inkl næringsutvikling et positivt avvik på 0,6 mill.kr som skyldes ubrukte midler til velferdstiltak, ikke gjennomførte arrangement og sykepengerefusjon.

Bydrift og infrastruktur har et positivt avvik på 1,1 mill.kr som hovedsakelig skyldes inndekning av underskudd fra tidligere år for avløpsområdet. Det er økte utgifter innen bl.a utrykning brann og redning, energikostnader, vedlikehold og renhold. De økte kostnadene dekkes opp ved bruk av fondsmidler som skulle vært inntektsført i 2020.

Areal og miljø har et positivt avvik på 2,5 mill.kr som skyldes vakanser, sykepengerefusjon, ubrukte midler til konsulent tjenester samt tilskuddsmidler. Det ble etablert et VR-samarbeid med Frosta fra 01.05.21 innen byggesak, arealplan og kart/geodata områdene. Selvkostområdet byggesak har hatt stor byggeaktivitet og overskuddet på området ble avsatt til fond. Landbruk og naturforvaltning ble en del av sektoren etter Vi2030.

Kultur har et positivt avvik på 1,1 mill.kr som skyldes vakanser, sykepengerefusjon, ubrukte midler til bergkunst og stimuleringsmidler fra Kulturrådet.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 2,265 mill.kr som ekstraordinære kostnader og 3,320 som tapte inntekter knyttet til utbruddet av Covid-19. Dette er kompensert budsjettmessig for Samfunn og fordeling pr sektor er slik:

Beløp oppgitt i 1000	Bokført netto utgift	Tapt inntekt	SUM
Fagstab inkl næringsutvikling	0	0	0
Bydrift og infrastruktur	1 191	1 400	2 591
Areal og miljø	0	0	0
Kultur	1 074	1 920	2 994
SUM område	2 265	3 320	5 585

3.2.4 Politisk

	Regnskap 2021			Endret budsjett 2021			Avvik 2021
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
K.styre og F.skap	9 458	-54	9 404	10 830	-174	10 656	1 252
Valg	1198	-85	1 113	1 354	-178	1 176	63
Støtte til politiske partier	175	0	175	175	0	175	0
Kontrollutvalget	612	-112	500	600	-73	527	27
Sum område	11 443	-251	11 192	12 959	-425	-12 534	1 342

Politisk område hadde et positivt avvik på 1,3 mill. kr i 2021. Avviket er knyttet til kommunestyret og formannskap, og består i hovedsak av underforbruk på godtgjørelser. I tillegg hadde Stortingsvalget et mindreforbruk på 0,1 mill. kr.

3.2.5 Værnesregionen

	Regnskap 2021			Endret budsjett 2021		
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto
VR adm.ressurs/prosjekt	250	-250	0	250	-250	0
VR IKT	51 051	-51 051	0	47 343	-47 343	0
VR Barnevern	89 765	-89 765	0	74 628	-74 628	0
VR Forvaltningskontor	8 956	-8 956	0	8 136	-8 136	0
VR Regnskap/Lønn/Innkjøp	25 139	-25 139	0	26 337	-26 337	0
VR DMS	38 847	-38 847	0	36 507	-36 507	0
VR Samhandling	572	-572	0	592	-592	0
VR Psykologer	1 934	-1 934	0	2 083	-2 083	0
VR Responssenter	7 555	-7 555	0	8 054	-8 054	0
VR PPT	15 823	-15 823	0	15 806	-15 806	0
VR Legevakt	22 079	-22 079	0	19 935	-19 935	0
VR Samf.med.enhet	5 562	-5 562	0	4 794	-4 794	0
VR Personvernombud	427	-427	0	940	-940	0
VR NAV	63 700	-63 700	0	60 195	-60 195	0
VR Brann og redning	34 272	-34 272	0	32 884	-32 884	0
VR Arealforvaltning	13 467	-13 467	0	14 045	-14 045	0
Sum område	379 399	-379 399	0	352 529	-352 529	0

Værnesregionens regnskap nullstilles og fordeles på samarbeidskommunene slik at det er ingen avvik mellom utgifter og inntekter. Imidlertid er det, innen eksempelvis barnevern, legevakt og IKT, avvik mellom budsjettert aktivitetsnivå og faktisk aktivitetsnivå.

VR Brann og redning ble etablert fra 01.01.21 med et samarbeid mellom Stjørdal, Selbu og Meråker. VR Arealforvaltning ble etablert fra 01.05.21 med et samarbeid mellom Stjørdal og Frosta.

3.2.6 Finans

	Regnskap 2021			Endelig budsjett 2021			Avvik 2021
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Premieavvik og AA	-2 984	0	-2 984	0	0	0	-2 984
Skatt og rammeoverføring	0	-1 112 719	-1 112 719	0	-1 055 085	-1 055 085	-57 634
Generelle statstilskudd	50	-50 993	-50 943	500	-53 450	-52 950	2 007
Renter og utbytte	54 626	-31312	23 315	52 877	-25 600	27 277	-3 962
Lån (avdrag)	78 248	0	78 248	78 782	0	78 782	-534
Fond	115 127	16 096	131 222	41 723	-2 647	39 076	92 146
Disp. bevilgninger	-6 975	-519	-7 493	8 674	0	8 674	-16 167
Avskrivninger	119 691	-119 691	0	115 063	-115 063	0	0
Sum område	357 732	-1 299 138	-941 354	297 619	-1 251 845	-954 226	+12 872

Premieavvik er positivt 3 mill. kr.

Skatt og rammeoverføringer ble 57,6 mill. kr høyere enn endelig budsjett. Da Stjørdal har en relativ lav skatteinngang pr. innbygger (79 % i forhold til landssnittet for 2021), så er det de nasjonale tallene som direkte påvirker skatteinngangen for Stjørdal kommune. Først når Stjørdal overstiger 90 %, vil vi sitte igjen med en andel av egen vekst. Endelig vekstanslag kom seint i 2021. Dette gjør at inntil novemberskatten er klar, forholder vi oss til nasjonale anslag.

Negativt avvik Generelle statstilskudd er knyttet til direkte integreringstilskudd (2,8 mill. kr i budsjettavvik). I tillegg hadde vi et positivt avvik knyttet til vertskommunetilskudd HVPU på 0,8 mill. kr.

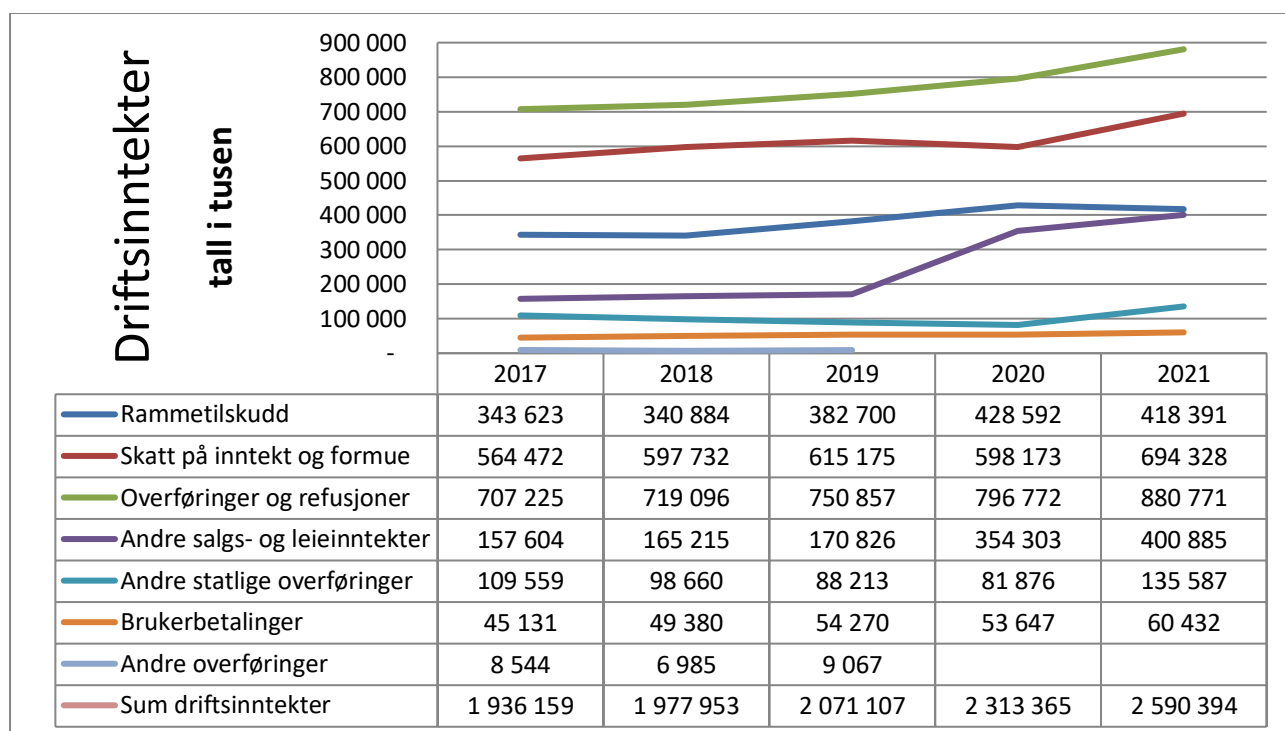
Renter består av både renteutgifter og renteinntekter. Renteutgiftene ble 10 mill. kr lavere enn budsjett. Gjennomsnittlig rente i 2021 (inklusive fastrenter og rentebytteavtaler) var på 1,63 %. I budsjettet ble det forutsatt en snittrente på 1,81 %. Videre ble låneopptakene gjort noe senere enn hva som var forutsatt, slik at totale renteutgifter ble langt lavere enn forutsatt. Det gode resultatet i 2020 ga en slik mulighet likviditetsmessig. For nærmere analyse og oversikter vises det til eget vedlegg knyttet til gjeldsforvaltningen til kommunen. Renteinntektene på ordinære bankkonti ble på 5,8 mill til tross for et lavt rentenivå. Årsaken var høyere overskuddslikviditet og aktiv plassering. Renteinntekter på startlån ble på 9,6 mill. kr, mot 8,8 mill. kr i budsjett.

Utbytter ble på totalt 9,6 mill. kr mot budsjettert 11,7 mill. kr. Utbytte fra NTE AS ble 2,2 mill. kr lavere enn budsjettert. Bokført avkastning på kommunens kraftfond ble på vel 4,3 mill. kr.

Avdragskostnadene ble 0,5 mill. kr lavere enn budsjett.

Disposisjonsposter (avsetninger) og bevilgninger består av ulike poster. På budsjettposten avsetning for lønnsoppgjør står det igjen 8,3 mill. kr. På posten formannskapets disposisjonspost står det igjen 0,33 mill. kr.

3.3 Inntektsutvikling

Fra 2020 til 2021 var inntektsveksten på 12 % (277 mill. kr). Rammetilskuddet ble redusert noe da vi i 2020 både fikk kompensert skattesvikt og pandemikostnader. Skattesvikt ble det naturligvis ikke kompensert for i 2021. Skatteinngangen inklusive skatteutjevning økte med over 16 % (96 mill. kr). Overføringer og refusjoner økte med 84 mill. kr. Her inngår alle inntekter knyttet til SIO-prosjektet. Totale overføringer til omsorg knyttet til SIO-prosjektet var på 506,5 mill. kr (467,9 mill. kr i 2020), hvorav vedtakstilskudd og korreksjonsoppgjør var på 470,7 mill. kr, inntektpåslag 13,8 mill. kr og rundsum 22,1 mill. kr. Videre utgjør refusjoner fra andre kommuner i Værnesregionsamarbeidet kr 98,8 mill. kr mot 88,8 mill. kr i 2020. Refusjoner fra andre kommuner 21,8 mill. kr mot 19,1 mill. kr i 2020. Refusjoner fra fylkeskommunen 9,6 mill. kr mot 12,5 mill. kr i 2020. Sykerefusjoner utgjorde 56 mill. kr (51,3 mill. kr i 2020) og svangerskapsrefusjoner 16,8 mill. kr (18,3 mill. kr i 2020). Momskompensasjon inneholder nå kun forhold knyttet til drifta og utgjør 54,4 mill. kr.

Av «Andre salgs- og leieinntekter» utgjorde Stjørdals andel av VR-samarbeidet 207,6 mill. kr (170,6 mill. kr i 2020). Disse inntektene ble frem til 2019 ikke ført som inntekter.

Årsgebyr og avgifter vann, avløp og feiing utgjorde 71 mill. kr, husleieinntekter 49 mill. kr og betaling for kost 23,7 mill. kr (barnehage, SFO og omsorg).

Økte inntekter knyttet til interkommunalt samarbeid, gjorde at salgs- og leieinntekter økte med 46,6 mill. kr.

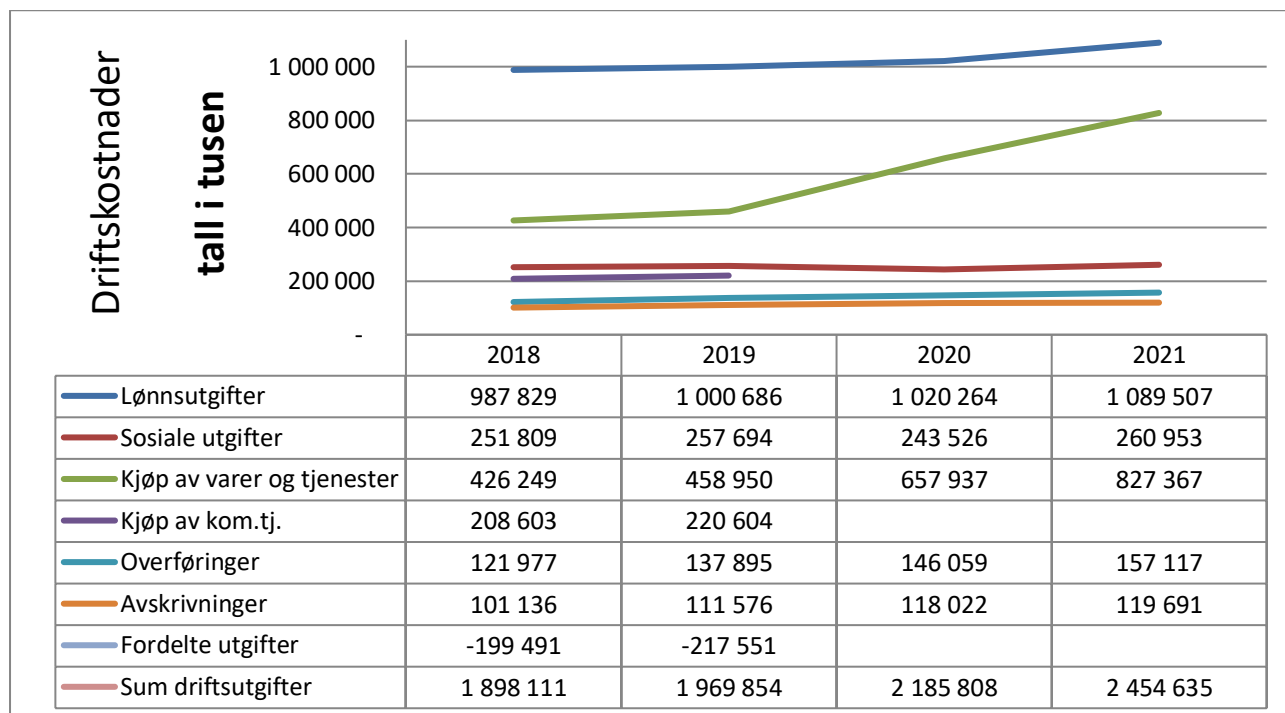
Andre statlige overføringer er integreringstilskudd flyktninger, vertskommunetilskudd (HVPU) og prosjektskjønnsmidler fra statsforvalter. I 2021 består økningen i refusjoner/kostnadsdekning fra staten, utgifter knyttet til pandemien. Blant annet stod refusjon for karantenehotell for over 60 mill.

Brukerbetalinger økte med nærmere 7 mill. kr til 60,4 mill. kr. Brukerbetalinger består av betaling for barnehageplasser (17,7 mill. kr), SFO (12,5 mill. kr), oppholdsbetaling pleie og omsorg (21,5 mill. kr)

og kulturskolen (4,3 mill.kr). Både SFO og barnehage økte med 3 mill. kr i forhold til 2020. Videre var det inntekter fra egenandeler på 7,8 mill. kr.

3.4 Kostnadsutvikling

Under vises utvikling for driftskostnadene de siste fire år fordelt på kostnadsartene.

Refusjonsordningen knyttet til pandemien gjorde at kostnadssiden økte uforholdsmessig mye i 2021. Refusjoner for karantenehotell alene utgjorde ca 65 mill. kr. Totalt sett økte inntektssiden med 8 mill. kr mer enn kostnadssiden.

Endring i lønnskostnader er knyttet til både lønns- og aktivitetsendringer (+6,8 % mot 2,0 % året forut). Korrigert for sykepengerefusjoner var det en økning på 6,2%. Totale kostnader til sykevikarer ble på 37,7 mill. kr, en økning på over 20% fra 2020. Videre økte overtidsutbetalingene med over 70 % til 16 mill. kr. Noe av dette skyldes pandemien. Antall årsverk er tilnærmet uforandret totalt sett. I 2021 var det 3 flere faste ansatte enn i 2020. Det vises til kapittel 4 for nærmere detaljer knyttet til antall ansatte og årsverk.

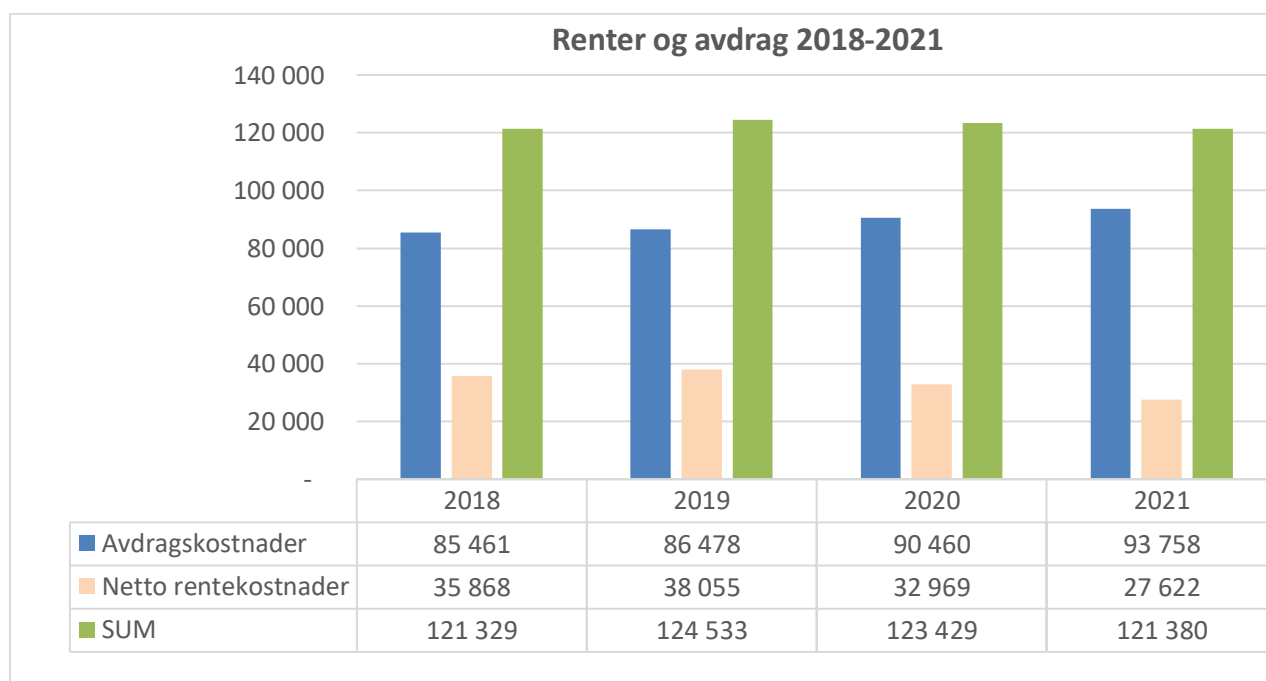
Økningen i sosiale kostnader skyldtes dels effekten at det i 2020 var fri arbeidsgiveravgift for 1. termin (besparelse på 8,2 mill. kr).

Kjøp av varer og tjenester utgjør 827 mill. kr, noe som tilsvarer en økning på 169,4 mill. kr fra 2020. Den største enkeltposten er Stjørdals andel av Værnesregionen på 211,0 mill. kr. Dette er en økning på 40,4 mill. kr fra 2020. Denne økningen kan i all hovedsak tilskrives opprettelse av nye VR-områder (Areal, Brann og redning), men også enkelte VR-områder med færre samarbeidskommuner. Kjøp fra private barnehager utgjør 124,3 mill. kr, noe som tilsvarer en økning på 9,9 mill. kr fra foregående år. Dette skyldes i all hovedsak prisjustert driftssats tilsvarende vel 10 %. Praksiskompensasjon, tilskudd

leger, fysioterapeuter og veterinærer utgjør til sammen 19,1 mill. kr. Skoleskyss utgjør 8,5 mill. kr og strøm og fjernvarme utgjør 28,0 mill. kr, noe som tilsvarer en økning på 10,5 mill. fra 2020. Husleie og leie av lokaler/grunn har økt fra 23,4 mill. kr i 2020 til 68,5 mill. kr i 2021. Økningen er knyttet til karantenehotell, og kommunen har fått refusjon for disse utgiftene. Det samme gjelder vaktutgifter, som har økt fra 1,6 mill. kr i 2020 til 8,5 mill. kr i 2021. Utgifter til kost er på 38,4 mill. kr, mot 21,8 mill. kr i 2020. Også denne økningen er knyttet til karantenehotell.

Overføringer har økt med 8% fra 146 mill. kr i 2020 til 157 mill. kr i 2021. Betalt merverdiavgift står for hele økningen, og utgjør nå ca. en tredjedel av overføringene. Postene øremerket- og diverse tilskudd er på 59,2 mill. kr og er på samme nivå som i 2020. Her er overføringene til kirker og gravlunder den største posten, i tillegg til spillemidler og kompensasjonsordning til virksomheter (Covid). Utbetalinger til økonomisk sosialhjelp ligger også her, og utgjør 31,3 mill. kr – en nedgang fra 2020.

3.5 Utvikling av kapitalutgiftene

Avdragskostnadene viser en økning i alle årene fra 2018. Dette henger sammen med økt lånemasse i perioden og økte avskrivninger av bygg og anlegg. I 2021 utgjør avdragsutgifter 93,8 mill. kr, som er en økning på 3 mill. kr fra 2020. Nye låneopptak gjøres nå med lengre avdragstid (etter vedtak i kommunestyret des 2014) for å lette avdragsbelastningen. Imidlertid er det i kommuneloven nedfelt hva avdragsbeløpet minimum skal være. Stjørdals minimumsavdrag (minste tillatte avdrag) for 2021 var på 83,4 mill. kr mot 87,7 mill. kr i 2020. For 2021 utgjør netto renteutgifter 27,6 mill. kr, dvs. en nedgang på 5,3 mill. kr fra 2020. Renteutgiftene var på 44,3 mill. kr (50,3 mill. kr i 2020) og renteinntektene var på 16,7 mill. kr (17,3 mill. kr i 2020). Av renteinntektene utgjorde 10 mill. kr renteinntekter på videreutlån (startlån).

3.6 Investeringer

3.6.1 Bevilgningsoversikt investering (tall i tusen kroner)

Tall i tusen kroner	Regnskap 2021	Rev. bud. 2021	Oppr.bud. 2021
Investeringer i varige driftsmidler	436 012	398 343	420 363
Tilskudd til andres investeringer	1 194	815	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	18 743	19 359	4 469
Utlån av egne midler	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-
Sum investeringsutgifter	455 949	418 517	425 832
Kompensasjon for merverdiavgift	60 960	48 534	49 741
Tilskudd fra andre	45 654	33 400	31 500
Salg av varige driftsmidler	34 383	17 646	-
Salg av finansielle anleggsmidler	100	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-
Bruk av lån	312 714	312 916	340 122
Sum investeringsinntekter	453 811	412 496	421 363
Videre utlån	94 548	80 000	80 000
Bruk av lån til videre utlån	80 000	80 000	80 000
Avdrag på lån til videre utlån	18 251	0	0
Mottatte avdrag på videre utlån	47 023	0	0
Netto utgifter videre utlån	-14 224	-	-
Overføring fra drift	15 537	15 537	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne inv.fond	-17 390	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv.fond	-10 132	-9 516	4 469
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-11 985	6 021	4 469
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-	-	-

Kommunens investeringer i anleggsmidler(ekskl startlån) var i 2021 på 341 mill. kr mot 318 mill. kr i 2020. Kjøp av aksjer er 18,7 mill. kr (egenkapitalinnskudd KLP og aksjer i Trønderenergi), og tilskudd til andres investeringer er 1,1 mill. kr (overføringer til KFR og justeringsavtaler). Sum investeringsutgifter 456 mill. kr er litt høyere enn saldert budsjett. Dette er finansiert ved momskompensasjon 61 mill. kr, statstilskudd 31,9 mill. kr, refusjon fra andre 13,7 mill. kr, salg av eiendom 31,8 mill. kr, refusjon fra VR 2,6 mill. kr, bruk av lån 312,7 mill. kr, overføring fra drift 15,5 mill. kr, bruk av bundne fond 17,4 mill. kr, bruk av ubundne fond 10 mill. kr og mottatte avdrag lån 18,2 mill. kr. Det vises til tabell under som viser netto investering på de ulike investeringsprosjektene.

3.6.2 De største investeringsprosjekt på hovedkapitlene (tall i tusen kroner)

Investeringstiltak	Oppstarts- år	Antatt ferdig- stillelsesår	Regnskaps- ført tidligere år	Regnskaps- ført 2021	SUM regnskaps- ført
Nytt vannbehandlingsanlegg Hjelseth	2019	2022	45 323	50 205	95 528
Kloakk Skatval - overføring til Sara	2016	2021	32 398	1 604	34 002
VA sanering Reppe boligfelt	2019	2021	9 510	297	9 807
VA sanering Juløyvegen	2021			9 893	9 893
VA sanering Ole Vigs gt siste etappe	2019	2022	544	6 596	7 140
Ny veg Øyamoen - Vegsletta	2017	2022	19 950	295	20 245
Ny Hegra skole nybygg/erverv	2016	2021	139 573	328	139 901
Hegra u-skole rehabilitering	2020	2022	441	15 683	16 124
Svømmehallen rehabilitering	2018	2021	25 450	489	25 939
Øverlands Minde rehabilitering	2019	2022	1 499	9 291	10 790
Fjellhallen tak	2020	2022	228	9 201	9 429
Omsorg 2030 nytt helsebygg	2015	2021	291 147	30 336	321 483
SIO midler og Husbanktilskudd			-246 718	-	-246 718
Omsorg 2030 omsorgsleiligheter Fosslia	2019	2023	14 241	125 517	139 758
Statstilskudd omsorgsboliger Fosslia				-33 300	
Boliger Lillemoen	2020		5 707	23 000	28 707
IKT VR og etater				3 143	
Diverse tiltak oppvekstbygg				3 063	
Diverse tiltak omsorgsbygg				5 936	
Kjøp av Meierivegen 70				4 496	
Kjøp av Frigårdsvegen 91				15 376	
Uteanlegg skole og barnehage				1 494	
Park/idrett				3 191	
Øvrig vann/avløp				8 272	
Kommunale veger og gatelys				11 417	
Boliger				9 456	
Biler til bilpool				3 109	
Elveforebygging/ Rassikring				2 304	
Salg av næringsareal				-15 512	
Kirker og gravlunder				800	
Annet				7 444	
Kostnader investeringsprosjekter 2021				313.424	

Dette er netto investeringskostnad for de ulike prosjekter. Dvs momskompensasjon, tilskuddsmidler, salgsinntekter og bruk av fond er fratrasket.

3.7 Fond

3.7.1 Saldo fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner og løpende priser)

	2018	2019	2020	2021
Disposisjonsfond	119 504	156 692	249 976	364 455
Bundne driftsfond	111 641	62 110	88 243	106 277
Ubundne kapitalfond	1 706	32 510	9 010	16 142
Bundne kapitalfond	47 246	55 903	56 526	73 916
	280 100	307 216	403 755	560 790

De totale fondsmidler i 2021 ble økt med kr 157 mill. kr. Av de samlede fondsmidler på 560,8 mill. kr utgjør disposisjonsfondet ved utgangen av fjoråret 364,5 mill. Endringer i de bundne driftsfondene har i hovedsak blitt endret knyttet til bruk eller avsetning av SIO-midler. Ubundne kapitalfond reduseres årlig knyttet til EK-innskudd KLP. Økninger er knyttet til salg av eiendommer eller næringstomter. Bundne kapitalfond består av ulike inntekter som er bundet til direkte formål. Her kan nevnes statlig finansiering av bergkunsmuseet 8,5 mill. kr, frikjøp parkeringsplasser 21,8 mill. kr og fond boligarealer 10,5 mill. kr.

3.7.2 Oversikt bundne fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner)

Bundne fond	Beholdning 01.01.2021	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2021
<i>Bundne driftsfond</i>				
Selvkostfond	6 439	385	775	6 049
Øremerka statstilskudd	34 983	12 413	4 063	43 333
Næringsfond/Kraftfond	29 088	12 358	3 418	38 028
Gavefond	695	158	87	766
Husbanktilskudd	4 150	0	0	4 150
Øvrige bundne driftsfond	12 888	5 403	4 340	13 950
Sum	88 243	30 717	12 683	106 277
<i>Bundne investeringsfond</i>				
Øremerka statstilskudd	8 891	0	151	8 740
Gavefond	25	0	13	12
Utbyggingsprosjekter	40 626	3 232	0	43 857
Avsetninger startlån	6 911	28 790	14 548	21 153
Øvrige bundne investeringsfond	73	80	0	153
Sum	56 526	32 102	14 712	73 916

Øremerka statstilskudd investering er hovedsakelig bevilgede midler til bergkunstmuseum som av ulike årsaker ikke har blitt realisert pr dags dato.

Øvrige bundne investeringsfond er midler til fiskeplass, gangbru og galleri på hjul som heller ikke har blitt realisert ennå.

3.8 KOSTRA - Finansielle nøkkeltall (3 siste år)

Stjørdal har valgt å sammenlikne seg med Malvik og Levanger. I de etterfølgende Kostra-tallene er det benyttet konserntall. Dette er nødvendig for sammenligningen med andre kommuner. I konserntallene inngår KF, IKS etc. Dette medfører at det vil kunne være avvik på tallene fra kommuneregnskapet.

Nivå 2	År	Stjørdal	Malvik	Levanger	Trøndelag
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	2021	5,7	4,2	2,4	4,8
	2020	5,8	1,3	-1,2	3,6
	2019	5,1	0,3	-0,6	1,9
Langsiktig gjeld ex Pensjonsforpliktelser i % av dr.inntekt	2021	116,0	155,9	153,4	129,5
	2020	116,0	160,6	155,7	126,4
	2019	127,2	150,7	159,3	123,1
Netto lånegjeld i % i prosent av driftsinntektene	2021	93,3	108,9	134,5	105,6
	2020	93,8	109,4	136,1	106,0
	2019	102,2	112,1	136,8	101,4
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	2021	101 793	92 796	129 927	103 075
	2020	91 784	87 666	127 057	98 512
	2019	87 974	86 502	120 182	90 449
Skatt prosent av driftsinntektene (brutto)	2021	26,2	37,9	29,9	33,1
	2020	25,2	35,5	27,0	30,3
	2019	29,6	37,7	29,1	31,6
Statlig rammeoverf. i prosent av driftsinntektene	2021	15,8	32,3	35,0	30,3
	2020	18,0	33,7	35,1	31,4
	2019	18,4	31,8	34,1	30,6

Kommentarer

- Netto driftsresultat (5,7 % i forhold til driftsinntektene) for 2021 ble omtrent på nivå med 2020, og fortsatt høyere enn anbefalt nivå. Vi ligger også over snittet for Trøndelag, nabokommunene og sammenlignbare kommuner.
- Den langsiktige gjeld er denne gang presentert uten fremtidige pensjonsforpliktelser og målt i % av driftsinntektene. Denne indikatoren er uendret fra 2020. Lavere enn nabokommunene og snittet for Nord-Trøndelag. Nedgangen fra 2019 til 2020 skyldes noe lavere låneopptak enn budsjett og at driftsinntektene økte relativt mye.
- Netto lånegjeld viser samme utvikling som for langsiktig gjeld.

3.9 Obligatoriske regnskapsskjema

Bevilgningsoversikt drift (tall i tusen kroner)

	Regnskap 2021	Rev. Budsj. 2021	Oppr.budsj. 2021
1 Rammetilskudd	418 391	394 970	357 853
2 Inntekts- og formueskatt	694 328	660 115	654 235
3 Eiendomsskatt	-	-	-
4 Andre generelle driftsinntekter	135 587	54 540	54 540
5 Sum generelle driftsinntekter	1 248 306	1 109 625	1 066 628
6 Sum bevilgninger drift, netto	992 856	922 900	878 938
7 Avskrivninger	119 691	115 063	115 063
8 Sum netto driftsutgifter	1 112 547	1 037 963	994 001
9 Brutto driftsresultat	135 759	71 662	72 627
10 Renteinntekter	16 671	12 751	12 775
11 Utbytter	9 643	11 700	11 700
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	4 339	500	500
13 Renteutgifter	44 293	52 884	53 083
14 Avdrag på lån	93 758	78 782	78 782
15 Netto finansutgifter	-107 399	-106 715	-106 890
16 Motpost avskrivninger	119 691	115 063	115 063
17 Netto driftsresultat	148 051	80 010	80 800
<u>Disponering av netto driftsresultat:</u>	-	-	-
18 Overføring til investering	-15 537	-15 537	-
19 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-18 034	-50 140	-49 724
20 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-114 480	-14 333	-31 076
21 Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-
22 Sum disponeringer	-148 051	-80 010	-80 800
23 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	-	-	-

Av bevilgningsoversikt drift går det fram at kommunens generelle driftsinntekter (frie midler) ble henholdsvis 139 mill. kr og 182 mill. kr høyere enn opprinnelig og revidert budsjett.

Inntektsutjevningen (rammetilskudd) ble 24,2 mill. kr høyere enn budsjett.. Årsaken var høyere skatteinntang for landet i det siste kvartalet.

Positivt avvik i skatteinntekter lokalt ble på 40 mill. kr i forhold til opprinnelig budsjett.

Andre generelle driftsinntekter ble hele 81 mill. kr høyere enn budsjett. 70,9 mill. kr av dette avviket er diverse refusjoner knyttet til pandemien (karantenehotell, teststasjon flyplass). Tilhørende kostnader er ført på respektive ansvarsområder. Refusjonene er ført som motpost slik at dette ikke har påvirket budsjettrammene for rammeområdene. I tillegg er det positive avvik på skjønnsmidler fra statsforvalter knyttet til pandemien.

Sum bevilgninger drift, netto fremkommer som (linje 5 minus linje 7 og 9) Sum generelle driftsinntekter fratrasket avskrivninger og brutto driftsresultat.

For øvrige poster vises det til tidligere kapitler.

3.10 Oversikt balansen

BALANSEN (aktiva) tall i mill.kr	2018	2019	2020	2021	Endring
Faste eiendommer og anlegg	2 727	2 997	3 249	3 539	290
Utstyr, maskiner og transportmidler	95	95	112	131	19
Utlån	384	429	481	528	47
Aksjer og andeler	346	351	355	374	19
Pensjonsmidler	1 876	1 967	2 099	2 066	-33
Sum Anleggsmidler	5 428	5 839	6 297	6 638	341
Kortsiktige fordringer	104	79	194	192	-2
Premieavvik	82	100	97	100	3
Aksjer og andeler (pengemarkedsfond)	104	218	279	141	-138
Kasse, postgiro, bankinnskudd	428	330	155	557	402
SUM Omløpsmidler	718	727	725	989	264
SUM EIENDELER	6 145	6 566	7 022	7 627	605

Sum anleggsmidler økte med 341 mill. kr. Faste eiendommer og anlegg økte med 290 mill. kr. Økningen er i hovedsak knyttet til Fosslia omsorgssenter (126 mill. kr), Lillemoen (23 mill. kr), helsehuset (33 mill. kr), Hegra u-skole (15,6 mill. kr), Øverlands Minde (9,2 mill. kr), Fjellhallen (9,2 mill. kr) og vann og avløp (70,2 mill. kr).

Utlån (i hovedsak startlån) økte med 47 mill. kr.

Aksjer og andeler økte med 19 mill. kr. Kjøpet av aksjer i Trønderenergi AS utgjorde nærmere 15 mill. kr.

BALANSEN (passiva) tall i mill.kr	2018	2019	2020	2021	Endring
Disposisjonsfond	120	157	250	364	114
Bundne driftsfond	112	62	88	106	18
Ubundne investeringsfond	2	33	9	19	10
Bundne investeringsfond	47	56	57	74	17
Regnskapsmessig mindreforbruk	32	41	0	0	0
Kapitalkonto	868	1 015	1 466	1 588	122
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK	13	13	13	13	0
Egenkapital	1 193	1 376	1 883	2 164	282
Pensjonsforpliktelser	2 177	2 273	2 162	2 101	-61
Sertifikatlån	263	263	263	263	0
Andre lån	2 236	2 379	2 452	2 760	308
Langsiktig gjeld	4 677	4 914	4 877	5 125	248
Kortsiktig gjeld	276	276	263	339	76
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	6 145	6 566	7 022	7 627	605

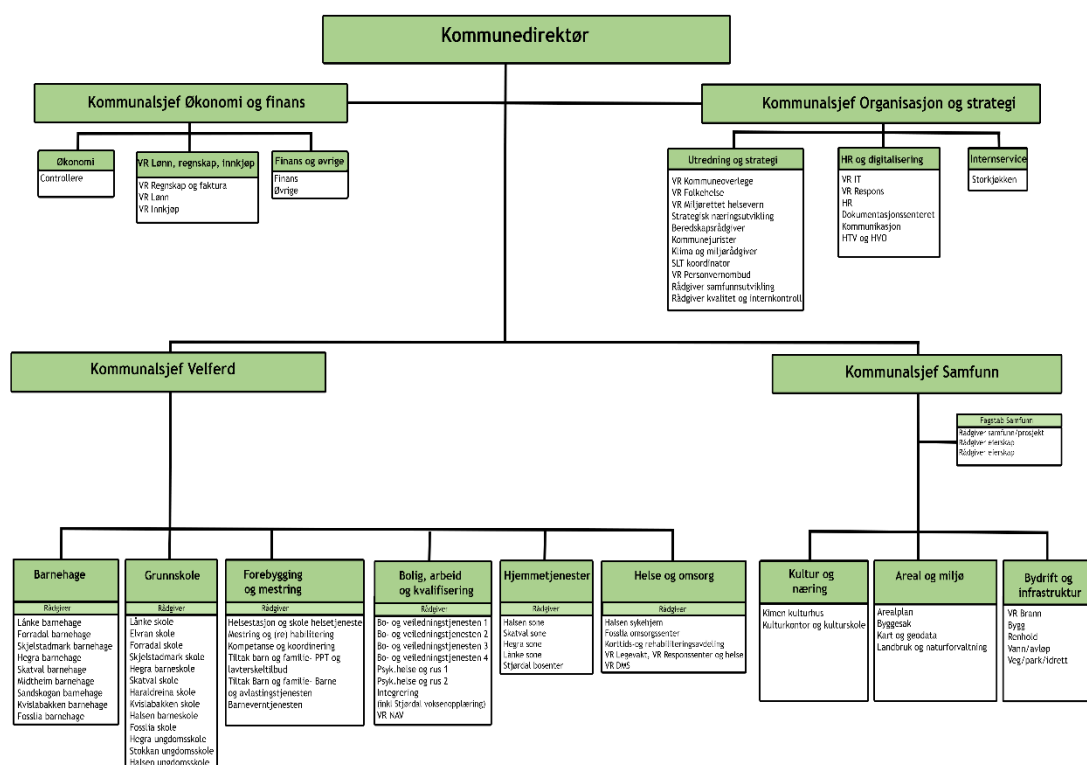
Disposisjonsfondet økte med hele 114 mill. kr. Årsaken er blant annet at årets resultat overføres ved balansetidspunktet og ikke som tidligere i regnskapssaken. Således ble både årets resultat for 2021 tilført disposisjonsfondet ved balansetidspunktet. For endringer i bundne driftsfond vises det til kapittel 3.7.1-2.

Kapitalkonto økte med 122 mill. I hovedsak skyldes dette at sum aktivering av fast eiendom/anlegg overstiger hva som er avskrevet. Kapitalkontoen (med fradrag for føringene som gjelder pensjon) viser hvor mye av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital.

Langsiktig gjeld består av både pensjonsforpliktelser og ordinære lån. Pensjonsforpliktelsene ble redusert med 61 mill. kr. Lånegjelden økte med 308 mill. kr. For detaljer vises det til note 9 Langsiktig gjeld og note 11 pensjoner. Sammen med årsrapporten vil det legges ved en egen gjeldsporteføljerapport.

4 STJØRDAL KOMMUNE SOM ORGANISASJON

4.1 Organisasjonskart – administrativ organisering

4.2 Ansatte

Per 31.12.21 hadde kommunen 1918 fast ansatte, tre flere enn året før.

4.2.1 Heltid

Heltid/deltid fordelt på ansettelsesprosent og kjønn		
	Kvinner	Menn
1-29,9 % stilling	8,7 %	6,5 %
30-49,9 % stilling	3,8 %	2,9 %
50-79,9 % stilling	16,2 %	8,5 %
80-99,9 % stilling	14,6 %	5,8 %
100 % stilling	56,7 %	76,3 %

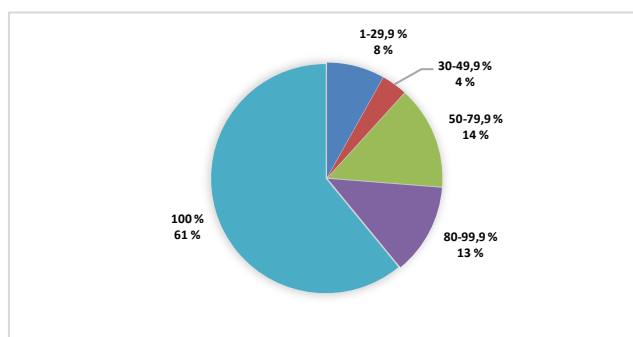
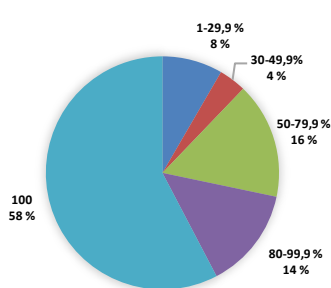
Tabell: fordeling ansettelseskategorier kvinner og menn per 31.12.21.

Endringen mot en heltidskultur går i riktig retning i Stjørdal kommune, og andelen heltidsansatte har økt betraktelig de siste to årene. Det er viktig beholde det høyte fokuset på heltid også framover. Det

har ikke vært rom for å jobbe helhetlig med heltidsarbeidet i 2021, men likevel er resultatene for 2021 gode: Per 31.12.21 jobbet 65 flere fast ansatte heltid enn per 31.12.20 (3 flere fast ansatte ift. 31.12.20). Årsaken til økningen i heltidsansatte kan ligge i de gode rutinene som kommunen etablerte i 2020, og som ble videreført i 2021; det tilbys som hovedregel 100 prosent stillinger ved utlysninger av ledige stillinger og deltidsandeler lyses ut internt. Her har både ledere, tillitsvalgte og HR-enheten gjort en god og felles innsats.

Andel heltid

I deltidsregnestykket holder vi unna stillinger som er deltidsstillinger i sin funksjon. Dette gjelder studenter som jobber deltid ved siden av studiene, brannmannskap som jobber heltid, men har en liten deltids beredskapsstilling i brann og redning i tillegg, og leger som har satt av en del av heltidsstillingen til kommunalt arbeid. Disse utgjorde per 31.12.21 49 personer. Blant de resterende 1869 fast ansatte jobbet 61 prosent heltid og 39 prosent deltid per 31.12.21. Det er en økning i heltidsandel på 3 prosent fra 2020.

Figurer: Andel heltid og deltid i Stjørdal kommune 31.12.20 og 31.12.21.

Ufrivillig deltid

2. tertial 2020 meldte lederne at 161 medarbeidere jobbet i ufrivillig deltid¹. Kommunen har ikke registrert andelen ufrivillig deltid i 2021. Første tertialrapportering i 2022 vil registrere antall medarbeidere i ufrivillig fordelt på kvinner og menn.

Status for områdene

Det store bildet for Stjørdal kommune er at medarbeidere i helse og kvinner generelt jobber aller mest deltid.

Område Velferd

Blant de 730 antall fast ansatte i sektorene Helse og omsorg; Hjemmetjenester og Bolig, arbeid og kvalifisering, jobber mange i turnus. 37 prosent i disse sektorene jobbet heltid per 31.12.21.

I helse jobber det mange kvinner, og kvinner jobber generelt mer deltid enn menn.

Endringer i turnuser er et helt nødvendig tiltak for å få til heltidskultur. I 2021 ble det videreført et arbeid hvor to enheter i helse prøver ut nye typer turnuser. Økt heltid er fokus sammen med kvalitet for bruker. Begge pilotene er med i KS sitt kursopplegg for "tjenestestyrt bemanning". Dataanalyse av turnusene måler utviklingen helt konkret. Et interessant funn fra den innledende analysen er utstrakt bruk av vikarer. Midlene tilsvarer mange årsverk og dette gir muligheter for flere fast ansatte i hele

¹ Ufrivillig deltid defineres som når medarbeideren ønsker og har anledning til å jobbe i større stilling.

stillinger. Målet er at halvparten av medarbeiderne i utprøvingsenhetene skal jobbe i heltid innen utgangen av 2022. Det er også et mål at medarbeidertilfredsheten i enhetene skal øke. Arbeidet ble i 2021 delfinansiert av midler fra statsforvalteren.

Sektor Helse og omsorg

27 prosent av de 253 fast ansatte i sektor Helse og omsorg jobbet heltid per 31.12.21. Det jobbet 5.5 prosent menn i sektoren, og flere jobber deltid enn heltid.

Sektor Hjemmetjenester

Hjemmetjenesten hadde 235 fast ansatte per 31.12.21, hvorav 2 prosent menn. 36 prosent i sektoren jobbet heltid.

Det er et stort potensial i sektorene Helse og omsorg og Hjemmetjenester for flere hele stillinger.

Sektor Bolig, arbeid og kvalifisering

Sektoren hadde per 31.12.21 242 fast ansatte, 76 prosent kvinner, 24 prosent menn. Blant kvinnene jobbet 45 prosent i heltid, blant mennene jobbet 64 prosent heltid.

Forebygging og mestring

I sektor Forebygging og mestring var 91 prosent kvinner per 31.12.21, 9 prosent var menn. 76 prosent jobbet heltid. De aller fleste som jobber deltid i sektoren er kvinner.

Sektor grunnskole

Grunnskolen hadde 436 ansatte per 31.12.21, 73 prosent kvinner, 27 prosent menn. 67 prosent av kvinnene og 73 prosent av mennene jobbet heltid. Størstedelen av deltidsansatte jobbet i 50 prosent eller større.

Miljøarbeidere, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter jobbet gjennomgående deltid, dette gjelder for både kvinner og menn.

Skoleårets lengde gjør det utfordrende å få til hele stillinger for assistenter i skolen.

Sektor barnehage

Barnehagene hadde 178 fast ansatte per 31.12.21. I barnehagene jobber det nesten bare kvinner. 31.12.21 var 5 prosent av de fast ansatte menn. 73 prosent i barnehagene jobbet heltid. De aller fleste i deltidsstilling jobber i 50 prosent stilling eller mer.

Bemanningsnormen i barnehage gir, sett opp mot de økonomiske rammene, utfordringer med å få til hele, faste stillinger.

Område Samfunn

Sektor kultur og næring (i 2021 var det bare Kultur – kultur og næring ble etabelert fra 01.01.21)

Sektoren hadde 51 fast ansatte per 31.12.20, med noen få flere kvinner enn menn. 29 ansatte var musikkskolelærere. 45 prosent i sektoren jobber heltid, med liten forskjell mellom kjønnene. For kultursektoren er utfordringen med deltid i noen grad knyttet til at medarbeidere har tilsetning i flere kommuner og arbeidssted. Til eksempel er mange musikkskolelærere utøvende kunstnere i tillegg.

Sektorene Areal og miljø og Bydrift og infrastruktur

Disse to sektorene hadde 243 ansatte per 31.12.21 og høyest andel heltid i kommunen med hele 84 prosent heltid. 46 prosent av de fast ansatte var kvinner, 54 prosent var menn. 77 prosent av renholderne jobbet heltid, en bransje som tradisjonelt har hatt mange deltidsstillinger. Her er det gjort et godt arbeid med å tilby store og hele stillinger.

Kommunedirektør, Organisasjon og strategi og Økonomi og finans

Kommunedirektør, Organisasjon og strategi og Økonomi og finans har til sammen 112 fast ansatte. 64 prosent er kvinner, 36 prosent er menn.

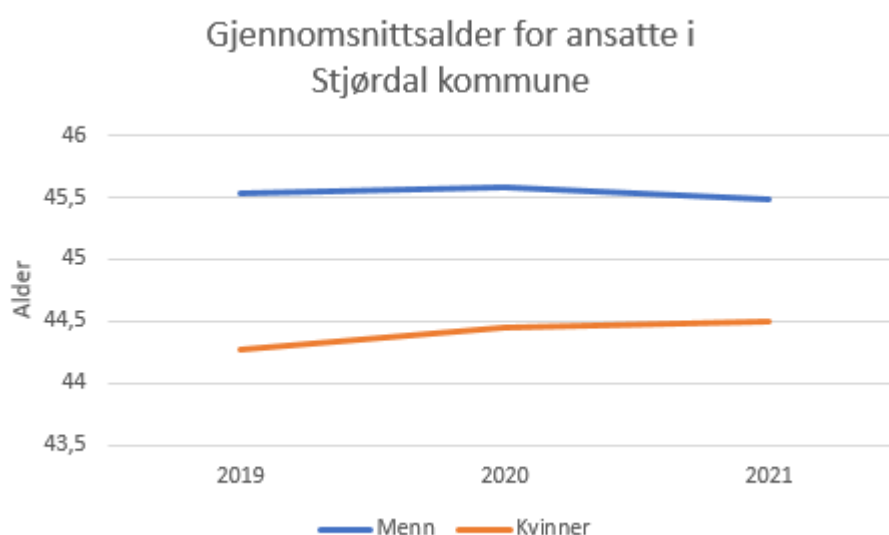
75 prosent jobbet heltid per 31.12.21. Blant menn jobbet 96 prosent heltid, mens heltidsandelen er lav blant kvinner, kun 65 prosent.

4.2.2 Livsfasepolitikk

I Stjørdal kommunens arbeidsgiverpolitikk, vedtatt høsten 2019, er det forankret at ledere drøfter konkrete ordninger og tiltak med de ansatte for å tilrettelegge i ulike livsfaser. Leder skal legge til rette for at medarbeidere opplever mestring og at den enkelte opplever seg verdsatt, slik at de våger å ta nye utfordringer, er i utvikling, og står lenger i arbeid. Utarbeidelsen av livsfasepolitikken ble utsatt i 2021 pga. koronapandemien. Arbeidsgruppen igangsetter arbeidet i første kvartal 2022.

Ulike livsfaser har ulike utfordringer og den gode dialogen mellom leder og medarbeider står sentralt. Livsfasetenkning og målet om å beholde motiverte og kvalifiserte ansatte i arbeid gjennom en lang yrkeskarriere stiller krav til fleksibilitet, kreativitet, individuelle løsninger og differensiert bruk av virkemidler.

Gjennomsnittsalderen for ansatte i Stjørdal kommune har vært veldig stabil de siste årene:

Kompetanse og kunnskap bygges opp over tid, og for å levere gode tjenester trenger Stjørdal kommune kompetente og erfarne seniorer i tillegg til yngre arbeidstakere. Pr. 31.12.2021 var 314 ansatte i Stjørdal kommune 58 år eller eldre. Av disse var 238 kvinner og 76 menn. Dette er gruppen arbeidstakere som regnes som seniorer, og som kommunen har størst risiko for å miste på grunn av avgang i forbindelse med alder i relasjon til arbeidsbelastning.

4.2.3 Sykefravær

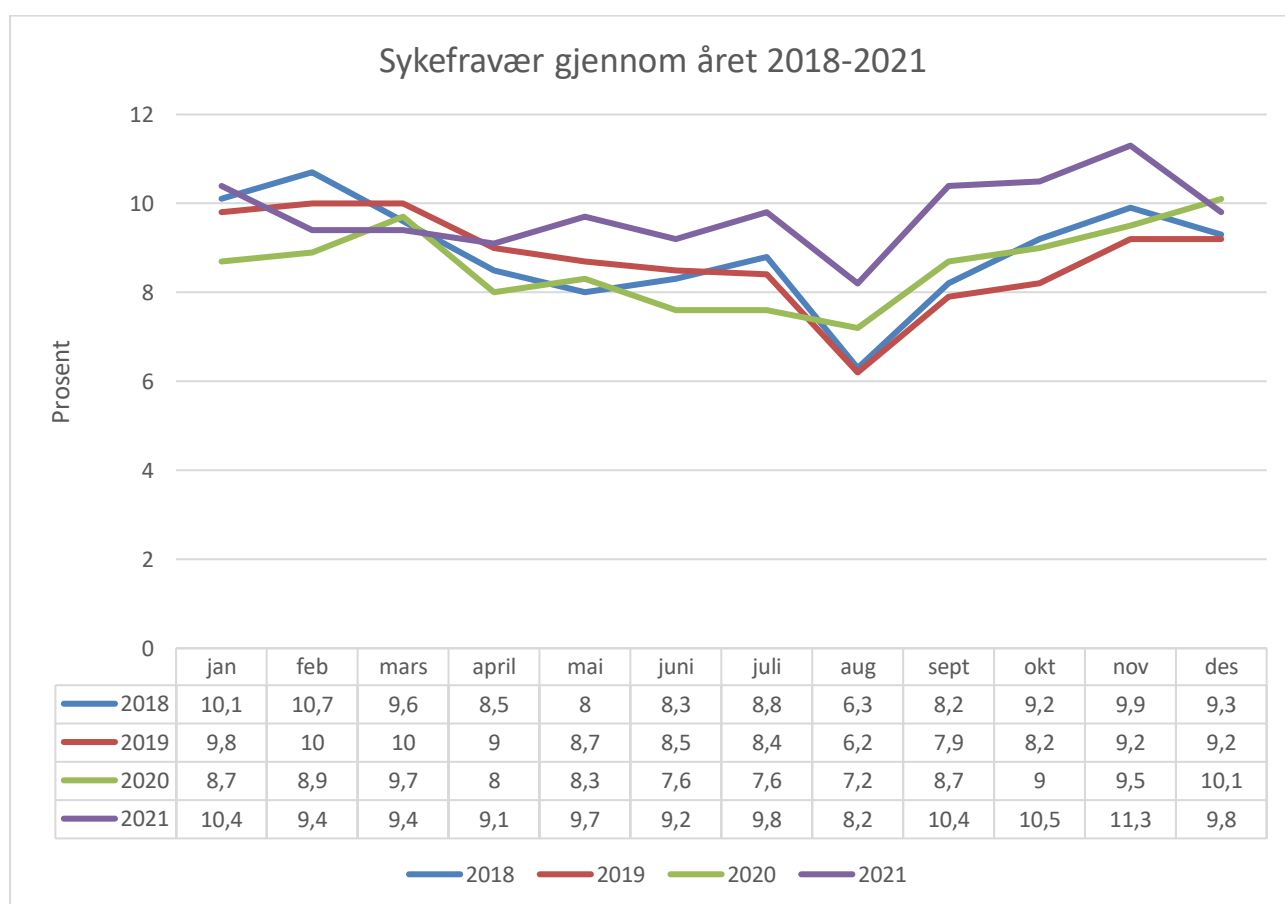
Kommunene i Norge har over mange år hatt høyere sykefravær enn andre sektorer. Det finnes mye kunnskap om sykefraværårsakene, men vi vet mindre om hvordan vi reduserer sykefraværet i praksis.

HMS-teamene i Stjørdal kommune er en felles arena i alle etater, og gjennom HMS-teamene bygges en grunnmur for enhetlig og systematisk HMS-arbeid. Stjørdal kommunes plan for inkluderende

arbeidsliv satser på HMS-teamene som arena for utvikling av arbeidsmiljøkompetansen i organisasjonen. Dette arbeidet fortsetter i 2022.

HR-enheten er viktige støttespillere for ledere i arbeidet med sykefravær.

Det er store kostnader forbundet med sykefravær. KS sin modell for sykefraværskostnader beregner det samfunnsøkonomiske tapet i kommunen ved at arbeid ikke blir utført. Den tar utgangspunkt i at verdien av et dagsverk er lik summen arbeidsgiver er villig til å betale for dagsverket. Et dagsverk er da verdt det arbeidsgiver betaler, det vil si lønn, tillegg, feriepengar, pensjon og arbeidsgiveravgift. Det antas at arbeidet ikke blir utført ved fravær, og modellen regner ut verdien av dagsverkene som ikke blir utført. Tallene som framkommer er altså verdien av produksjonstapet, og er et reelt tap. Det er ikke et tall som framkommer i kommunens regnskap. Ut fra denne modellen tapte Stjørdal kommune 12,1 mill. kr på sykefraværet i 2021.

Tabell: sykefraværet (prosent) måned for måned i Stjørdal kommune siste fire år

Høyt sykefravær i tjenester med høye emosjonelle krav

Det høye sykefraværet i helsesektoren kan ha sammenheng med arbeidsbelastningen og type tjenester som leveres. ¹¹ Andre sektorer/enheter, som barnehagene og barnevern, kan vise til liknende årsakssammenhenger, med kjente risikofaktorer, for eksempel høy emosjonell belastning. Barnehager og sykehjem er derfor bransjer det satses på fra Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) sin side, og de har forsknings- og erfaringsbaserte tiltak klar til bruk.

¹² Det vises til egen årsmelding for sykefraværstallene per sektor.

4.3 Likestilling

I henhold til likestillings- og diskrimineringsloven er kommunene pålagt å redegjøre for følgende:

Hvert år:

Kjønnsbalanse i virksomheten

Andel midlertidig ansatte

Andel deltidsansatte

Uttak av foreldrepermisjon

Hvert annet år:

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn totalt

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn på ulike stillingsnivå

Kjønnsfordeling på ulike stillingsnivå

Ufrivillig deltid

Kjønnsbalanse i virksomheten

I Stjørdal kommune er det totalt 1588,9 årsverk (ansatte i fast stilling). Årsverkene er fordelt på 76,7 prosent kvinner og 23,3 prosent menn.

Kjønnsfordeling på ulike stillingsnivå

Tabellen under viser kvinneandelen i Stjørdal kommune i ulike stillingskategorier.

Kvinneandel, årsverk	2019	2020	2021
Kommunedir. ledergruppe	28,6 %	25,0 %	40,0 %
Ledere, kap. 3	60,0 %	64,7 %	64,5 %
Akademikere (kap. 5), master	60,9 %	60,3 %	60,2 %
Høyskole m/till.utd.	76,7 %	76,6 %	77,3 %
Høyskole	87,4 %	87,8 %	88,6 %
Fagarbeidere	76,0 %	76,2 %	76,1 %
Ufaglærte	71,9 %	71,4 %	70,9 %

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn

	2019	2020	2021
Gjennomsnittlig årslønn			
• Kvinner	482996	485214	507814
• Menn	517546	526827	538784

Tabellen for "Kvinneandel årsverk" viser at kvinneandelen er høyest i de lønnsrammene som har lavest krav til utdanning. Dette fører til at gjennomsnittslønna blir lavere for kvinner enn for menn. Forskjellen mellom kjønnene er mindre i 2021 enn i 2020.

Lønn kvinner/menn	2020		2021	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kommunalsjefer (HTA 3.4.1) *	1013500	1019267	1143700	1146750

Ledere (HTA 3.4.2) **	713650	761140	764487	768932
Akademikere (kap. 5), master	632790	688154	657188	715032
Høyskole m/tilleggsutd.	542138	539345	565256	563430
Høyskole	495432	523970	520841	533380
Fagarbeidere	432883	445882	451145	464170
Ufaglærte	369076	368815	384291	390200

* Kommunalsjefene har åremålstillegg inkl. i årslønna.

** Flere av de ansatte i denne gruppen har åremålstillegg inkl. i årslønna.

Andel midlertidig ansatte

154 kvinner og 45 menn har en midlertidig stilling som sitt eneste ansettelsesforhold i Stjørdal kommune. Det vil si hhv. 9,4 prosent og 9,7 prosent av totalt antall ansatte. Dette inkluderer ansatte med fast avtale, ikke tilkallingsvikarer.

Uttak av foreldrepermisjon

Når det gjelder uttak av foreldrepermisjon, tar menn ansatt i Stjørdal kommune i de fleste tilfeller ut de lovpålagte ukene med foreldrepermisjon, mens det er kvinnene som stort sett tar ut de ukene mor og far kan velge å fordele mellom seg.

Alle arbeidsgivere skal jobbe aktivt og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Det er opp til administrativ ledelse å fastsette mål og iverksette tiltak for å fremme likestilling. Et mulig tiltak er å etablere rutiner ved rekrutteringsprosessene, for eksempel ved å invitere minst én kvalifisert søker som oppgir å ha nedsatt funksjonsevne til intervju, eller minst én søker som oppgir å ha innvandrerbakgrunn.

Stjørdal kommune rekrutterer mange lærlinger med innvandrerbakgrunn, spesielt innenfor helsearbeiderfaget, men også andre fag. Ca. 40 prosent av lærlingene har bakgrunn som nevnt over.

4.4 HMS

Å jobbe godt med HMS gjør arbeidsplassen attraktiv både for medarbeidere og eventuell nyrekruttering. Det å bruke tid på å bygge opp et godt arbeidsmiljø har også effekter i form av redusert sykefravær og er dermed også en økonomisk gunstig.

Kommunens handlingsplan for inkluderende arbeidsliv er en dynamisk og aktivitetsbasert plan som revideres årlig, og som fokuserer på HMS-teamenes arbeid. HMS-teamene i enhetene i kommunen er en viktig arena for kompetanseheving i HMS-arbeidet. Et HMS-team består av leder, tillitsvalgte og verneombud. HMS-teamet jobber med å utvikle arbeidsmiljøet på egen arbeidsplass og skape gode rutiner og holdninger. Det er hverdagen som er i fokus.

Aktivitetene i handlingsplanen for 2021 handlet om å skape gode rutiner og kompetanseutvikling i HMS. Lederne melder om god aktivitet i HMS-teamene om disse temaene.

4.5 Kvalitetsarbeid

4.5.1 Kvalitetssystem

Kvalitetsforbedringsarbeid er en kontinuerlig prosess som skal vises i forbedringer av de tjenestene vi utfører overfor brukerne. Alt forbedrings- og utviklingsarbeid må ta utgangspunkt i aktuelle lov- og forskriftskrav som minstestandard for god praksis. Hva som anses som “god kvalitet” kan endres over tid, i tråd med ny kunnskap og kompetanse, brukererfaringer og andre relevante endringer i samfunnet. Økte interne og eksterne krav til den kommunale forvaltningen gjør at Stjørdal kommune stadig blir mer bevisste når det gjelder kvalitetsforbedring og effektivitet. Blant annet gjennom KOSTRA rapporteres kvalitetsindikatorer for flere kommunale tjenester. Kommunen opplever i tillegg mange tilsyn fra ulike aktører.

I 2020 anskaffet Stjørdal kommune, sammen med fire andre kommuner i Værnesregionen, nytt kvalitetssystem for oppfølging og forbedring av våre tjenester. Kvalitetssystemet ble igangsatt 1. november 2020, og er fortsatt inne i en modulbasert utrulling som er planlagt sluttført i starten av 2022.

Kvalitetssystemet i seg selv er et verktøy for systematisering, oversikt og dokumentasjon, og parallelt med oppstart har Stjørdal startet arbeidet med kulturendringen i kommunen. Melding av avvik har til tider vært forbundet med innrømmelse av feil i arbeidshverdagen, at man ikke løser jobben sin godt nok. Kulturendringen som det fokuseres på er å etablere en felles forståelse for at feil kan skje, men at det viktigste er at vi lærer godt av feilene og gjør det vi kan for å motvirke at de skal skje igjen.

Det ble i 2021 registrert 829 avvik i kommunen. Det antas at det utover dette tallet finnes en viss underrapportering. Årsakene til denne antatte underrapporteringen er vanskelige å bekrefte, men mange år uten gode systemer for oppfølging av meldte avvik som har medført liten tiltro til reell oppfølging av avvik, manglende tilbakemeldinger og manglende forståelse for hvorfor man melder avvik antas å dekke mye av underrapporteringen. Også med bakgrunn i dette vil det være essensielt å gjennomføre en god kulturendring når det kommer til avviksmelding i Stjørdal kommune.

I tillegg til avvik meldt inn i kommunens avvikssystem meldes pasientrelaterte avvik inn i pasientjournalene og avviksmeldinger relatert til bygg og eiendom registreres i andre driftssystemer.

4.5.2 Skademeldinger

Arbeidsmiljølovens § 5-1 omhandler plikt til å registrere skader i jobbsammenheng. Det er viktig å ha gode rutiner for å registrere skader og sykdommer som er arbeidsmiljørelatert. Dette for å sikre den enkelte arbeidstakers trygderettigheter og for å skaffe verdifull informasjon som kan gjøre virksomheten i stand til å forbygge skader på ansatte.

Det er et relativt stabilt antall skademeldinger registrert med 287 innmeldte skademeldinger i 2021. I 2020 ble det registrert 185 skademeldinger og i 2019 260 skademeldinger.

Det meldes fortsatt om en betydelig underrapportering av skademeldinger og store forskjeller på meldekultur. Enkelte enheter melder bare svært alvorlige hendelser og skader som har ført til sykefravær, andre melder mindre alvorlige hendelser og skader. Ansatte beskriver fortsatt usikkerhet på om det blir igangsatt tiltak etter feil og mangler som skyldes skader.

Beskrivelser av forslag til forebyggende tiltak mangler i de fleste skademeldinger. Mangel på ressurser går igjen og beskriver flere tilfeller der de skulle ha vært flere om enkelte brukere for at skaden kunne vært unngått. Det etterlyses oppfølging av ansatte som har blitt skadet etter å ha opplevd og stått i vanskelige situasjoner.

Antall skademeldinger i 2021:

- 66 skademeldinger fra etat oppvekst.
- 219 skademeldinger fra etat omsorg.
- 2 skademeldinger fra teknisk etat.

Forebyggende HMS-arbeid øker trygghet, trivsel og arbeidsglede samtidig som det er lønnsomt og lovpålagt. Gode arbeidsrutiner og oppfølging av skademeldinger er eksempel på forhold i det forebyggende HMS-arbeidet. Dette forutsetter at enhetene aktivt bruker skademeldingene som verktøy i sine lokale HMS-team der forslag om forebyggende tiltak fra ansatte følges opp. Arbeidsgiver har ansvaret for å iverksette tiltak som hindrer gjentakelse og søke å finne løsninger, slik at ansatte ikke utsettes for uheldige situasjoner, skader og ulykker.

4.6 Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er partssammensatt og skal arbeide for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i Stjørdal kommune. Utvalget deltar i planleggingen av HMS- arbeidet og følger utviklingen av arbeidsmiljøet.

AMU i Stjørdal kommune har 8 faste medlemmer med tale-, forslag-, og stemmerett. Arbeidsgiver og arbeidstakerne har like mange representanter i utvalget. Bedriftshelsetjenesten og NAV arbeidslivsenter har vært representert i AMU som en rådgivende part uten stemmerett. Ledervervet i utvalget alternerer mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. I 2021 hadde arbeidsgiversiden ledervervet.

AMU har avholdt 7 møter. Utvalget har i tråd med arbeidsmiljøloven og Stjørdal kommune sine retningslinjer for AMU deltatt i planleggingen av HMS-arbeidet og fulgt opp saker om arbeidsmiljøet. Sakslister og møtereferat er publisert på Stjørdal kommune sine hjemmesider.

Samarbeidet i møtene har vært gode. Partene har funnet frem til vedtak det har vært enighet om.

AMU har i 2021 behandlet følgende saker:

- Innføring av nytt kvalitetssystem
- Covid- 19. Ordinær drift, arbeidsbelastning og omorganisering
- Bedriftshelsetjeneste
 - Stjørdal kommune inngikk 01.01.21 ny avtale med Friskgården bedriftshelsetjeneste
- Flytteprosessen Fosslia omsorgssenter
- Nye verneområder
- Årsrapport 2020
- Årsrapport hovedverneombud 2020
- Brukerundersøkelse etat Teknisk
- Status budsjett og Exit SIO
- Orientering fra arbeidsgruppene: AKAN, Vold og Trusler

Faste saker på hvert møte har vært:

- Informasjon fra kommunedirektøren
- Informasjon VI2030 – ny administrativ organisering i Stjørdal kommune
- Informasjon fra Hovedverneombud
 - Rapport skademeldinger
- Informasjon fra HR
 - Heltid/deltid
 - Sykefravær
 - HMS-avvik
 - HMS-team
- Informasjon fra bedriftshelsetjenesten

I hvert møte har hovedverneombudet gitt muntlig orientering om vernetjenestens arbeid. Bedriftshelsetjenesten Friskgården har rapportert muntlig om fokusområder.

4.7 AKAN

AKAN-utvalget er et underutvalg av AMU i Stjørdal kommune. AKAN skal virke forebyggende og arbeidet med å avdekke og hindre avhengighetsproblematikk og fremme en konstruktiv rusmiddelkultur. Stjørdal kommune jobber i tråd med retningslinjer for AKAN.

AKAN utvalget har i 2021 bestått av hovedverneombudet, en representant fra ledelsen, en ungdomskontakt og bedriftshelsetjenesten. Stjørdal kommune har 46 verneombud som er AKAN-kontakter i sine verneområder.

Det ble avholdt 2 møter i 2021 der AKAN - retningslinjer ble gjennomgått.

AKAN arbeidet er integrert i kommunens HMS-arbeid og det planlegges for videre arbeid i 2022 med å oppdatere og bekjentgjøre rutiner for å avdekke avhengighetsproblematikk i arbeidsmiljøet.

4.8 Kompetansebehov og rekrutteringsutfordringer

Tilgang på kompetent arbeidskraft er avgjørende for at Stjørdal kommune skal kunne tilby tjenester av god kvalitet. I kommunens arbeidsgiverstrategi er det lagt mye vekt på å profilere Stjørdal kommune som den foretrukne arbeidsgiver.

Stjørdal kommune har godt tilfang av kvalifiserte søkere til de fleste ledige stillinger, men opplever at arbeidsmarkedet har tilspisset seg gjennom stadig sterkere konkurranse om de dyktigste medarbeiderne, uavhengig av fag og nivå. Vi erfarer spesielt en økende utfordring knyttet til rekruttering av leger og sykepleiere. Det er iverksatt lokale tiltak med rekruttering av leger/fastleger, og det arbeides med å utforme tiltak for rekruttering av sykepleiere. De lokale tiltakene er kostnadsdrivere som kan ha ønsket effekt på kort sikt, men er en nasjonal utfordring som ikke alene kan løses lokalt over tid.

Med en aldrende befolkning blir det vanskeligere å erstatte de store kullene som etter hvert går av med pensjon. Samtidig er en ny generasjon arbeidstakere på vei inn i arbeidslivet, som stiller andre krav til kommunen som arbeidsgiver enn forrige generasjoner. Disse nye ansatte tiltrekkes av fleksible arbeidsformer i en skala som ingen andre generasjoner har gjort før. Det er viktig av vi som kommune evner å tilpasse oss det nye arbeidsmarkedet slik at vi fremstår konkurransedyktig.

4.9 Lederutvikling

Det er ikke satt i gang noe konkret lederutviklingsprogram i 2021. Første halvår ble det arbeidet med organisasjonsutviklingsprosjekt VI 2030, med overgang til ny organisasjon for alle unntatt helse, 1. juni og 1. november for ledere i helse. Tiden etter 1. juni og 1. november er brukt til å etablere rutiner i sektorer og enheter. Det er gjennomført faste møter hver måned med sektorledere, med innslag av lederutvikling på enkelte møter. Håndtering av en pågående pandemi har også tatt mye fokus i 2021, og medført mye ekstraarbeid på enheter og sektorer. Det vil bli satt økt fokus på lederutvikling i 2022.

4.10 Nyskaping og digitalisering

Digitalisering og utnyttelse av teknologi framstår i dag som et av de viktigste virkemidlene for modernisering, omstilling og effektivisering i offentlig sektor. Stjørdal kommune er veldrevet og ligger i front på flere områder med å utnytte teknologi for stadig å kunne levere bedre tjenester.

Stjørdal kommune har utviklet og tatt i bruk en god del ny teknologi, blant annet i velferdsområdet og gjennom digitalisering av mange manuelle prosesser. I løpet av de kommende årene vil teknologiene vi bruker, videreutvikle seg eksponentielt. Samtidig med de nye teknologiene endrer også forventningene fra innbyggerne om hvor og hvordan kommunene skal levere sine tjenester.

Digitaliseringen vil gi oss uante muligheter i utvikling og leveranse av kommunetjenester, men vil også stille helt andre krav til våre ansatte. Samtidig som innbyggernes forventninger endrer seg, vil forventninger fra ansatte til sin arbeidsplass være annerledes.

2021 har vært nok et år preget av Covid-19, som har bidratt til å sett fart på digitale tjenester. Året har også brakt fokus på sikkerhet, da det digitale trusselbildet har vært økende. Stjørdal kommune har god kompetanse, og er godt rustet mot cyber-angrep.

For fortsatt å kunne levere gode tjenester også i framtida kreves det en endringsvillig og fleksibel organisasjon.

4.11 Omdømmebygging

Omdømmebygging er ikke noe vi har jobbet med konkret, men mer et resultat og virkningen av den jobben som gjøres i alle deler av kommunen hver eneste dag året gjennom. Det er ikke foretatt noen brukerundersøkelser som sier noe om tilfredsheten blant kommunens innbyggere i 2021, blant annet på grunn av merarbeidet med å håndtere en pågående pandemi. Det er derfor vanskelig å dokumentere både hvor tilfreds innbyggerne er, og også vurdere kommunens omdømme. Det vi imidlertid har sett, er at innbyggerne i svært stor grad har fulgt opp og etterkommet alle krav og pålegg Stjørdal kommune har kommet med under pandemien. Mange har tatt kontakt i løpet av året og gitt uttrykk for at de er fornøyde med kommunens innsats i pandemihåndteringen.

4.12 Etikk

Etisk standard følges i Stjørdal kommune opp gjennom kommunens kvalitetssystem. Videre er det definert og besluttet etiske retningslinjer for alle anskaffelser i Værnesregionen. Etiske retningslinjer for Værnesregionen skal bidra til at Værnesregionen opptrer med stor integritet, slik at allmennheten

har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunns-tjenlig måte, samt forebygge uetisk adferd og korrupsjon i forbindelse med anskaffelser.

De etiske retningslinjene ivaretar anbefalinger fra myndighetene om miljø- og samfunnsansvar i offentlig innkjøp, herunder Regjeringens handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar, samt de forpliktelser Værnesregionen har påtatt seg gjennom medlemskapet i organisasjon «Grønt Punkt»

Kravene i Værnesregionens etiske retningslinjer for innkjøp er minimumskrav. Alle skal følge lover, forskrifter, rundskriv, relevante bransjeetiske regler og interne regler som gjelder for Værnesregionen. Alle som gjør innkjøp på vegne av Værnesregionen, er forpliktet til å sette seg inn i Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Kommunens regnskapsføring er innrettet i samsvar med god kommunal regnskapsskikk. Dette sikrer et fundament for god internkontroll og dermed høy etisk standard. Stjørdal kommune har gjennom økonomireglementet definert økonomisk delegering (attestering og anvisning), rapportering og kontroll som skal sikre høy etisk standard og avdekke uetisk adferd.

Nyansatte i kommunen får opplæring i de etiske retningslinjene gjennom eLæring i introduksjonsperioden. Kommunen har intern varslingsordning for ansatte.

5 SAMFUNN OG FOLKEHELSE

5.1 Befolkningsutvikling.

Tabell 1: Utvikling av folketall 2010-2021, folketall pr. 01.01 i året, bevegelser er for foregående år.

	2010	2014	2016	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt	21 375	22 683	23 308	23 964	24 028	24 145	24 283	24 287
Fødte	283	262	260	261	224	221	230	237
Døde	143	176	155	170	179	1793	180	177
Fødselsoverskudd	140	86	105	91	45	48	50	60
Innflytting, innenl.	979	950	1018	1050	929	898	1047	979
Utflytting, innenl.	705	832	849	887	981	909	959	1071
Netto innflytting, innenl	226	118	169	163	-52	-11	88	-92
Netto innvandring	48	95	76	84	84	76	0	39
Folketilvekst siste år	415	304	351	339	339	117	138	4

Tabell 2: Folketall fordelt på alder og kjønn

	01.01.2020			01.01.2021			01.01.2022		
Alder	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
0-5 år	7 216	848	1 569	738	810	1 548	741	762	1 503
6-15	1 571	1 591	3 162	1 560	1 621	3 181	1 547	1 645	3 192
16-19	612	702	1 314	618	646	1 264	625	621	1 246
20-66	6 936	7 224	14 160	6 976	7 252	14 228	6 959	7 210	14 169
67 +	2 094	1 846	3 940	2 145	1 917	4 062	2 186	1 991	4 177
Totalt	11 934	12 211	24 145	12 037	12 246	24 283	12 058	12 229	24 287

Arbeidsledige i Stjørdal kommune 15-74 år

		2010	2015	2016	2018	2019	2020	2021
Pr. 31.12/01.11	Registrert helt ledige	248	302	223	223	202	412	163

*Tallene fra 2015 er pr november som er statistikk måned arbeidsledighet. Kilde SSB tabell 10954.

NAV innførte ny registerløsning fra november 2018 som gir høyere tall enn tidligere, tallene er derfor ikke helt sammenlignbare. Det høye tallet for 2020 skyldes pandemien.

5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap Stjørdal kommune

5.2.1 Håndtering av pandemi

2021 har i stor grad vært preget av håndtering av den pågående pandemien og følgene av denne. Stadige endringer i smittetrykk, og nye pålegg og føringer fra ulike instanser har medført mye arbeid i året som har gått. Som vertskommune for Trondheim lufthavn Værnes, har kommunen hatt mye både med testing, smittesporing og oppfølging av karantenehotellordningen.

5.2.2 Isgang i Stjørdalselva- 28. Februar –8. mars

Etter en lengre nedbørsperiode i slutten av februar, fikk vi en beredskapshendelse med isgang i Stjørdalselva og sideelver. Kriseledelsen ble kalt inn, og ledet arbeidet med hendelsen. Etter hvert dannet det seg en ispropp i området Hegra, med både flom og oversvømmelse lenger oppe i vassdraget. Flere måtte evakuere, og kommunen ble anmodet om bistand både til selve evakueringen, og opprettelse av et pårørendesenter. I starten av mars løsnet isproppen, vannstanden sank, og evakuerte kunne returnere til sine hjem. Hendelsen ble evaluert og læringspunkter ble definert.

5.2.3 Planverk

Det er behov for å rullere store deler av beredskapsplanverket i Stjørdal kommune. Sak om "Roller, myndighet, ansvar og fullmakter for beredskapsarbeidet i Stjørdal kommune" ble behandlet i kommunestyret i oktober 2021. Arbeidet med rulling av øvrig planverk vil bli videreført i 2022.

5.3 FOLKEHELSE

5.3.1 Folkehelsearbeid

God helse innebærer ikke bare fravær av sykdom eller lidelser, men er en tilstand av fysisk, psykisk og sosialt velvære. Dette betyr at helse også handler om trivsel, livskvalitet, mening med tilværelsen og evne til å mestre hverdagens utfordringer, også når livet er vanskelig. Folkehelsearbeid dreier seg derfor både om å fremme livskvalitet og trivsel og å redusere risiko for sykdom og helseproblemer. I tillegg handler folkehelsearbeid om å utjevne sosiale ulikheter. I dag har stjørdalinger med lang utdanning og høy inntekt bedre helse, i tillegg til at de i snitt lever 5 år lengre enn de med lav utdanning og inntekt.

Mange forhold i samfunnet bidrar til befolkningens helsetilstand, og alle etatene i kommunen spiller en viktig rolle i folkehelsearbeidet. I 2020 ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt i Stjørdal, og dette er en viktig plan for folkehelsen i kommunen. I tillegg jobbes det kontinuerlig og godt med folkehelse gjennom reguleringsplaner, handlingsplaner, byggeprosjekter, kommunedelplaner og mange ulike temaplaner, prosjekter og tiltak. Vi samarbeider bredt og tverrfaglig om folkehelse i kommunene.

I september 2021 ble «oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer i Stjørdal kommune» med tre tilhørende satsningsområder vedtatt i kommunestyret. De tre satsningsområdene er:

1. Styrke psykisk helse i befolkningen
2. Forebygge frafall i hele utdanningsløpet (barnehage til videregående opplæring), fritidsaktiviteter og i arbeidslivet
3. Helsefremmende oppvekstsvilkår og levekår for alle

Vedtaket betyr at disse satsningsområdene skal inngå i alt planarbeid, saksbehandling og tiltak i Stjørdal kommune de kommende årene. Iverksatte tiltak som støtter opp under satsningsområdene skal videreføres og styrkes, mens nye tiltak skal prioriteres ut fra kunnskapsgrunnlaget.

Tilsvarende oversiktsdokument med satsningsområder ble også ferdigstilt og politisk vedtatt for Meråker, Selbu og Tydal i 2021. Folkehelsearbeidet har også i 2021 dreid seg mye om smittevern, som har tatt tid og ressurser. I tillegg har vi jobbet videre med det interkommunale VærMed-prosjektet, som er et samarbeid mellom kommunene Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal og Tydal, samt frivilligheten, fylkeskommunen, politiet, KoRus, NTNU (inkl. HUNT) og NORD Universitet. I 2021 holdt prosjektgruppen innlegg på den nasjonale folkehelsekonferansen, sammen med mer kjente innleggsholdere, som Camilla Stoltenberg og Kristin Halvorsen. I 2021 har vi jobbet videre med å videreutvikle og gjøre nettportalen varmed.no kjent for innbyggerne i Værnesregionen. Dette skal gjøre det enklere for innbyggerne å finne fritidsaktiviteter og møteplasser som passer for dem. Vi har i tillegg testet ut digitale medvirkningsverktøy for barn og unge i kommunene. En del av disse har vi også brukt i det generelle medvirkningsarbeidet i Stjørdal kommune (eks. for de sjønære friluftsområdene). Vi jobber kontinuerlig for en bedre innbyggermedvirkning i ulike saker, fordi involvering og påvirkningsmulighet bidrar til opplevelse av mestring og kontroll i eget liv, som er kjente positive faktorer for god psykisk helse.

Ungdataundersøkelsen ble i 2021 gjennomført i de kommunene som ikke rakk det før nedstenging i 2020. Vi har analysert og presentert resultatene i kommunene. I 2021 har vi jobbet med flere tverretatlige prosjekter i alle kommunene, som matstrategien i Stjørdal kommune, Absolutt Trøndelag i Meråker og Tydal og Sammen i Selbu, samt «fra magefølelse til handling» og «opplæring av frivillige verter», som er felles for alle kommunene.

5.4 Annet samfunnsmedisinsk arbeid

5.4.1 Smittevern

Pandemien endret karakter og forutsetning i flere faser gjennom 2021. Både nasjonal styring og lokale behov har vært i endring. Tiltakene har stadig vært endret, etter raske og nødvendige beslutninger gjort i samarbeid mellom kommuneoverlegen, kommuneadministrasjonen og formannskapet.

Vi har gitt befolkningen to runder vaksinetilbud, håndhevet og styrt etter betydelige begrensende regler for personlig kontakt, innreise og isolasjon, sporet smitteveier og gjort mange inngripende tiltak for barn og unge i skoler og barnehager, og for brukere og ansatte i helse- og omsorgstjenesten. I tillegg har informasjonsarbeid og avklarende kontakt med eksterne virksomheter og enkeltpersoner vært utført i stort omfang. Svært mange har lært svært mye på kort tid, og omstillingsevnen har vært svært god i alle ledd i både Stjørdal, Meråker, Selbu og Tydal. Dermed har hele organisasjonene vært delaktig i å utføre og gi effekt av smittevernet.

5.4.2 Miljørettet helsevern

Det er utført bare helt minimalt arbeid på dette feltet i 2021, da kommuneoverlegene og saksbehandler sin kapasitet har blitt prioritert til pandemihåndteringen. Nedprioriteringen rammet dermed et fagfelt som har vært underdimensjonert i lang tid for Stjørdal, Meråker, Selbu og Tydal. Det har økt risikoen for at vi ikke fanger opp at miljøforhold gir negativ påvirkning for folks helse. Høyest prioritet for tilsyn har i lang tid blitt gitt skoler og barnehager, og der er risiko for ulovlige forhold fortsatt størst. Men risikobildet endres med tiden. Flere andre sektorer i samfunnet har et potensiale for å gi helserisiko, og kommuneoverlegens arbeid med digitalisering av kontakten med meldepliktige og godkjenningspliktige virksomheter og eiendommer haster stadig mer.

5.4.3 Helsemessig beredskap

Helsetjenester og helsemessig beredskap henger tett sammen i det daglige med tanke på behandling av pasienter, men ved større uheldige hendelser ser vi at f.eks. pandemi som er en trussel for hele befolkningen, medfører et betydelig beredskapsansvar for folk flest. Helsetrusler ved større hendelser krever raske beslutninger som ikke er lagt inn i ordinære planer, og innsatsen må koordineres og sikres ved direkte kontakt mellom fagfolk og kommunens ledelse. Ved langvarige hendelser som vi har opplevd med pandemien, er samarbeid mellom fagledelse, kriseledelse, administrativ linjeledelse og politisk ledelse avgjørende. Det har vært utfordrende å være smittevernaglig ansvarlig i fire kommuner parallelt, og kontakt med ledelsen i den enkelte kommune har til dels vært indirekte i perioder. Ved felles avklaringer fra faglig ståsted har dette gitt god rytme for kommunenes innsats. Vi har erfart at dette fungerer svært effektivt når ansvar og roller er godt definert og forståelsen og kommunikasjon om faglige premisser over tid er godt forankret.

5.4.4 Medisinsk faglig rådgivning for helse- og omsorgstjenestene

Overordnet faglig rådgivning og avklaring, helsejus og involvering i planlegging er en viktig del av kommuneoverlegens arbeid som samfunnsmedisiner. Fokus skal være rettet på behov i befolkningen, pasient-/brukergrupper, kvalitetskrav i helsetjenestene og organisering for gode pasientforløp. Stjørdal kommune sin omorganisering gjennom 2020 og 2021 har vært utført med svært raskt tempo i en svært krevende pandemi – kommuneoverlegens mulighet til å påvirke organiseringen har vært smal. Samfunnsmedisinsk enhet er oppløst som egen enhet, men tilgang til kommuneoverlegen som rådgiver på overordnet nivå skal være uendret etter omorganiseringen. Mange nye personer har lederansvar på alle nivåer i helse- og omsorgstjenesten, og involveringen av samfunnsmedisinsk kompetanse til kvalitetsarbeid og planlegging er svært ulik fra de fire kommunenes ledelse.

5.5 Miljøstatus 2021

5.5.1 Friluftsliv og grønnstruktur

Arbeid med grønnstrukturplan pågår. Geiter på beite i friområder er videreført i Håmmårsbukta friluftsområde og Tønsåsen friluftsområde.

I 2021 er det igangsatt arbeid med utvikling av kommunale friområder på Sutterø og oppgradering av Husbyvegen park. Ivaretagelse og skjøtsel av naturkvaliteter, herunder reetablering av norske arter, vektlegges i disse arbeidene.

5.5.2 Natur og ressursforvaltning

Det utføres årlig gytegrupsregistreringer i Stjørdalselva. Det er gjennomført bunndyrsundersøkelser, elektrofiske og analyse av vannprøver for kjemiske og biologiske faktorer i de ti bekkene med dårligst registrert tilstand i vann-nett. Det prosjekteres og planlegges åpning av Slungardbekken, noe som vil gi restaurering av habitat/økosystem med ca 450 m vannløp. Det har blitt jobbet med planlegging av forbedring og restaurering av Ydstinesbekken og Evjegrøfta.

Skjøttelstiltak i form av bekjempelse av fremmede arter er utført i naturreservatene Reppesleiret, Måsøra - Hofstadøra og Hegramo. Bekjempelse av fremmede arter i øvrige deler av kommunen har pågått siden 2013.

Forslag til kommunedelplan for naturmangfold med tiltak for å bidra til å stanse tapet av naturmangfold i Stjørdal har vært på høring og offentlig ettersyn.

5.5.3 Avløp og utslipp

I 2021 ble Skatval avløpsrenseanlegg lagt ned og avløpsvannet fra Skatval pumpes nå over til Stjørdal avløpsrenseanlegg (SARA) på Sutterøy. Pumpestasjonen har sjelden overløpsdrift, noe som gir mindre utslipp til Voldselva, og dette bidrar til å bedre miljøkvaliteten til Voldselva.

SARA og de seks mindre avløpsrenseanleggene i kommunen driftes godt. Jevnlig tas det prøver av avløpsvannet som analyseres for biologisk oksygenforbruk, suspendert stoff og total fosfor.

Prøveresultatene viser at alle renseanleggene overholdt renskravene i 2021.

I 2021 ble miljøtilstanden i Stjørdalsfjorden undersøkt (bløtbunnsfauna og sedimentkjemi), og det ble gjort en vurdering av miljøpåvirkningen fra utslipp av kommunalt avløpsvann. Resultatene indikerte god økologisk tilstand på alle stasjoner. Unntak var stasjonen nærmest overløpsutslippet fra renseanlegget, som ble klassifisert i moderat tilstand mhp bløtbunnsfauna. Konsentrasjoner av tungmetaller og organiske miljøgifter i sediment tilsvarte stort sett tilstandsklasse god eller svært god.

5.5.4 Bygg, energi og transport

Stjørdal Helsehus ble innflyttet, bygget er passivhus, energimerket A og sertifisert «Very good» i sertifiseringsordningen BREEEAM-NOR. Det er montert solcelleanlegg på bygget. Gjennomføring av Fosslia omsorgssenter i rute. Senteret vil få solcelleanlegg og energibrønner. Det er innvilget «grønn lånerente» ved finansieringen av dette prosjektet.

Det ble bevilget NTE-midler til nytt ventilasjonsanlegg ved Hegra ungdomsskole og til komposteringsenhet for organisk avfall tilknyttet kommunens sentralkjøkken.